

культура

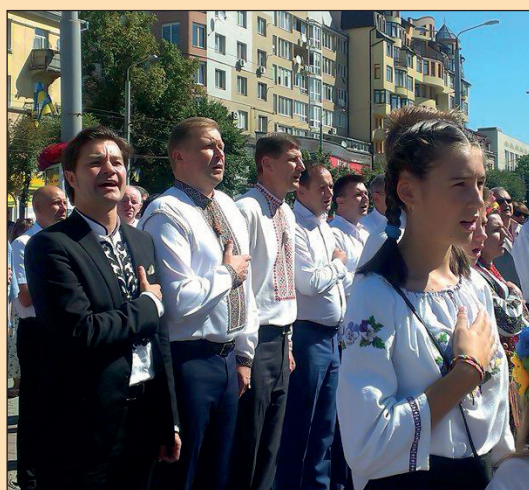

щоп'ятниці

2 вересня 2016 р.

і життя

Ювілей Івана Франка

стор. 3

Зачарований Схід

стор. 7

Загадковий образ Virgo

стор. 8

Стрільць Легиону Українських січових стрільців, Австро-Угорщина, 1915 рік. Реконструкція. Фото Анни СЕНІК, м. Київ

стор. 14

Лисоня героїчної слави

Головний редактор
газети «Культура і життя»
Євген БУКЕТ

КРИМСЬКІ НОТАТКИ

«КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ» – СЕРЕД 25 ЗНАКОВИХ ВИДАНЬ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ

Вахтанг Кіпіані

Всеукраїнська газета «Кримська світлиця» доповнила виставку, що присвячена 25-ї річниці незалежності України, ставши 25-им, заключним часописом у списку «символів» незалежності Української держави.

25 видань зі столичного Музею-архіву преси, які були знаковими впродовж 25 років незалежної України (або розповідають про знакові події), представили у конференц-залі Національної спілки журналістів України на виставці «Газетна Незалежність». Видання з усього світу зібрані зусиллями українського журналіста та історика Вахтанга Кіпіані.

«Поява “Кримської світлиці” на цій виставці – це мій такий пас суспільству, що треба говорити про тему Криму. Якщо “Кримська світлиця”, українська газета з Сімферополя, відродилася вимушено в Києві, то, відповідно, треба думати: чому в Києві? Чому ти її не підтримуєш? Чи не випикуєш? Чому ти не знаєш про Крим? Чому влада не говорить про Крим?» – розповів пан Кіпіані.

Головний редактор «Кримської світлиці» Віктор Мерзвинський, своєю чергою, зазначив, що для видання почесно бути частиною такої виставки.

«Для “Кримської світлиці” це честь. І ставимося ми, як і будь-яке видання, до якого така пильна увага, позитивно. Залишається з нашого боку тримати марку на такому ж рівні і не опускатися нижче», – сказав пан Мерзвинський.

Нагадаємо, нещодавно у Києві вийшов перший номер оновленої всеукраїнської громадсько-політичної літературної газети «Кримська світлиця», яка друкується українською мовою і раніше видавалася у Криму – до окупації півострова Росією.

Конкурс на посаду головного редактора виграв сімферопольський філолог Віктор Мерзвинський, який нещодавно був демобілізований із зони АТО. У серпні він приступив до роботи.

Нова команда видання повністю сформована з кримчан. Газета виходить щотижня, наклад – тисяча примірників.

Перші кроки до наукового осмислення анексії півострова

Нещодавно в столичному видавництві «Кліо» побачила світ книга «Крим в умовах суспільно-політичних трансформацій (1940–2015). Збірник документів і матеріалів».

Видання було підготовлене науковцями Інституту історії України, Центрального державного архіву громадських об'єднань України, Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України, Галузевого державного архіву Служби безпеки України і видане за сприяння державного підприємства «Кримський дім».

До збірника, який рекомендовано для істориків, етнологів, політологів, вчителів, а також для всіх, хто цікавиться вітчизняною історією, увійшли документи та матеріали, що відображають депортаційну політику радянської влади на Кримському півострові в роки Другої світової війни та у післявоєнний період, розкривають економічні, культурні аспекти входження Криму до складу УРСР, віддзеркалюють боротьбу кримських татар в 1950–1980-ті роки за повернення на історичну батьківщину, висвітлюють чимало інших питань, що стосуються перебування Кримського півострова в українському соціокультурному та політичному просторі.

Про нову книгу спілкуємося з керівником групи упорядників, кандидатом історичних наук Олегом Бажаном.

– Розкажіть детальніше про збірник документів та матеріалів «Крим в умовах суспільно-політичних трансформацій (1940–2015)», в чому його унікальність?

– Книга є продовженням серії наукових досліджень «Студії з регіональної історії», започаткованої Інститутом історії України НАН України в 2014 році (відповідальний редактор – академік НАН України Валерій Смолій). Зауважу, що довгостроковий дослідницький проект, спрямова-

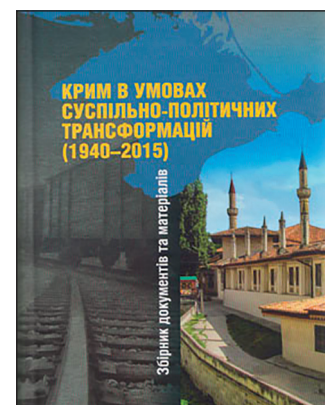
Олег Бажан

ний на вироблення концептуальних підходів дослідження регіонів України та популяризацію наукових знань з регіональної історії в українському соціумі. Упродовж 2014–2015 років побачили світ монографії та науково-популярні брошури, які ставили за мету осмислити регіональну строкатість та ідентичність Сходу і Півдня України.

Черговий том започаткував підсерію «Студії з регіональної історії. Джерела». Збірник побудований за тематичним принципом, містить чотири розділи, в яких висвітлюється депортаційна політика радянської влади на Кримському півострові в роки Другої світової війни та післявоєнний період, розкривають економічні, культурні аспекти входження Криму до складу УРСР, віддзеркалюють боротьбу кримських татар у 1950–1980-ті роки за повернення на історичну батьківщину, висвітлюють проблему репатріації, адаптації кримських татар в український соціокультурний та політичний простір.

– Чи представлені у книзі матеріали кримських архівів?

– У збірнику залучені документи Державного архіву в Автономній Республіці Крим, зокрема архівні матеріали з фондів Державної планової республіканської комісії при РНК Кримської АРСР, Ради народних комісарів Кримської АРСР, Кримського обкому КПУ, які дозволяють відобразити етапи примусового виселення народів Кри-

му в 1941–1944 рр. Працюючи над тематичним блоком під назвою «Депортації народів Криму у період Другої світової війни: етнічний та статистичний зріз», упорядники мовою документів намагалися позбутися лакун, які існують у вітчизняній історіографії стосовно кількості виселеного населення з Криму під час військового протистояння СРСР та Німеччини.

Оприлюднені в книзі документи Галузевого державного архіву Служби безпеки України дають підстави стверджувати, що незаконні репресивні акції комуністичного тоталітарного режиму в СРСР проти населення Кримського півострова розпочалися в перші місяці війни. Арешти «сумнівних» осіб відбувалися за підготовленими заздалегідь списками. До числа «неблагонадійних» органами НКВС було віднесено громадян, які були раніше репресовані за політичними мотивами, а також представників так званих «нелояльних наро-

дів» – німців, болгар, італійців та румунів. Стрімкий наступ німецьких військ змусив центральний апарат НКВС СРСР у серпні 1941 р. прийняти рішення про негайну евакуацію всіх заарештованих кримчан до Іркутська.

Особливе місце в збірнику посідають документи, що віддзеркалюють депортації кримських татар, болгар, греків та вірменів у травні-червні 1944 року.

– Як висвітлено ситуацію на півострові після розвалу Радянського Союзу? Чи допоможе книга процесу повернення Криму до складу України?

– Останній тематичний блок, в якому публікуються постанови, розпорядження, звіти, листування вищих органів державного управління України дають уявлення про заходи, здійснені в 1991–2015 роках для повернення, облаштування і відновлення прав депортованих кримських татар, болгар, вірмен, греків, німців. Аналіз державних програм показує, що за браком коштів заплановані обсяги будівництва житла і необхідних комунікацій не були виконані державою. По завершенню першого десятиліття XXI століття так само невирішеними є питання і в освітній та культурній сферах. Збройна агресія Росії наприкінці лютого-березня 2014 року спрямована на насильницьке відторгнення Кримського півострова від України, вшанування 70-річниці депортації спонукали вищі органи державної влади здійснити ряд рішучих кроків для інтеграції кримськотатарського народу в українське суспільство.

Анексія Криму Росією потребує не лише політичного та військового аналізу, а й наукового осмислення. Лише за допомогою історичних досліджень можна зрозуміти природу «вогнища конфліктності» на півострові. Підняті в у книзі історичні пласти, на мою думку, допоможуть у виробленні доктрини України по деокупації Криму.

наголос

■ 20 ГРИВЕНЬ – ДО 160-РІЧЧЯ

Національний банк України випустив нову 20-гривневу пам'ятну банкноту, присвячену 160-річчю від дня народження письменника Івана Франка.

«Банкнота значно відрізняється дизайном від тієї, яка нині в обігу. Портрет Івана Франка – в центрі. Вона наслідує наш новий дизайн банкнот, які вводились в обіг, – це 100-гривнева банкнота зразка 2014 року і 500-гривнева зразка 2015-го. Використані всі сучасні захисні елементи, які застосовуються для банкнот високого номіналу. Папір було вироблено з додаванням українського льону, що значно здешевило витрати на виробництво і додало банкноті міцності», – зазначив заступник голови НБУ Яків Смолий.

Пам'ятні банкноти введені в обіг з 1 вересня 2016 року. Тираж – один мільйон штук. 20 тисяч примірників будуть запаковані у сувенірні конверти і реалізовуватимуться регіональними управліннями представництва НБУ за ціною 31 гривня. Решта вартуватимуть 27 гривень кожна.

■ МІЖНАРОДНА ПРЕМІЯ ІМЕНІ ВЕЛИКОГО КАМЕНЯРА

27 серпня у місті Дрогобичі, у приміщенні Народного дому, відбулося вручення Міжнародної премії імені Івана Франка. Першим лауреатом у номінації «За вагомий особистий внесок у розвиток соціально-гуманітарних наук» став Блаженніший Любомир, архієпископ-емерит Української греко-католицької церкви.

Колишній настоятель УГКЦ отримав високу відзнаку за монографію «Андрей Шептицький Митрополит Галицький (1901–1944) провісник екуменізму».

У своєму слові Блаженніший Любомир подякував членам журі за те, що головну нагороду вирішили вручити за працю про митрополита Андрея Шептицького. «Митрополит Андрей – це постать, яка заслуговує на особливу увагу. Я вважаю, що нам важливо не тільки знати про митрополита. Набагато важливішим є, щоб, пізнавши його багатосторонні діяння, ми старались його наслідувати», – наголосив лауреат.

Міжнародна премія імені Івана Франка започаткована Міжнародним фондом Івана Франка у 2015 році. Її заснував онук українського письменника Роланд Франко. Премію вручають у двох номінаціях: «За вагомий особистий внесок у розвиток українистики» та «За вагомий особистий внесок у розвиток соціально-гуманітарних наук».

2016 року нагороду було присуджено лише в одній номінації. Лауреата визначали на трьох етапах, де наукові роботи оцінювали номінаційні комітети, потім рада експертів і міжнародне журі.

Ювілей Івана Франка

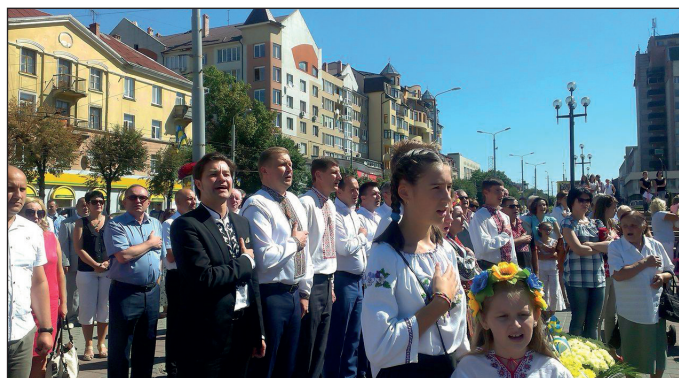
Міністр культури України Євген Нищук відвідав пам'ятні заходи в Івано-Франківській та Львівській областях – з нагоди 160-річного ювілею з дня народження Івана Франка.

Так, в Івано-Франківську на урочистостях, що розпочалися біля підніжжя пам'ятника Іванові Франку в самому серці міста, міністр зазначив, що постать поета та філософа є для нього знаковою, надихає та дарує наснагу.

«Франко довів, що ми – інтелектуальна нація, – зазначив Євген Нищук. – Це велична європейська людина, яка показала нам, наскільки ми є ментально потужним народом. Ми повинні йти тим незворушним твердим шляхом, що його нам заповідали наші велети, серед яких – Іван Франко».

Особливістю урочистостей стала Галицька хорова академія та виступ Національного заслуженого академічного народного хору України імені Г. Верьовки, який виконав низку творів на слова І. Франка. Усього до масового заходу долучились понад 700 артистів.

У церемонії також взяла участь: голова обласної державної адміністрації Олег Гон-

Під час урочистих заходів

чарук, голова обласної ради Олександр Сич, заступник голови ОДА Ігор Пасічник та міський голова Руслан Марцінків.

Потому міністр відвідав рідне село Івана Франка – Нагуєвичі Дрогобицького району Львівської області. Поспілкувався з керівництвом Львівського національного літературно-меморіального музею Івана Франка та відвідав музейний комплекс «Батьківська садиба Івана Франка».

Євген Нищук високо оцінив роботу музейників та зазначив, що нині надзвичайно важливо, щоби музеї по всій країні були готові відповідати на виклики сьогодення, вміло вилітати ті фангастичні надбання, жертовно збереже-

ні у фондах, у сучасне життя, трансформували це в актуальні та сміливі виставкові проекти, адже й сама творчість «революціонера-Франка» до цього спонукає. Також протягом дня у Нагуєвичах провели День Франкової книги, квест «Місцями Івана Франка» та виставку творів декоративно-ужиткового мистецтва.

Пам'ятні заходи завершилися у Львові, на площі перед Національним академічним театром опери та балету імені Соломії Крушельницької. Тут упродовж тижня тривав фестиваль сучасної монументальної скульптури Franko sculpture symposium. Учасники симпозиуму, серед яких скульптори Академії мистецтв, створили 6 скульптур, кожна з яких ін-

терпретує образи творів Івана Франка. Модульні скульптурні блоки на колесах створені з пінополістиролу та мають висоту 4 метри кожна.

Протягом сучасного театралізованого дійства під орудою директора та художнього керівника Івано-Франківського академічного обласного музично-драматичного театру імені Івана Франка Ростислава Держипільського всі вони у фіналі стали частинами масштабної скульптури Івана Франка.

Також цього дня по всій Україні відбулася низка заходів з відзначення пам'ятної дати – і традиційних, і сучасних. Зокрема, у Національному музеї літератури в Києві триває літературно-мистецька виставка, що акцентує увагу на націєтворчій складовій доробку Величного Каменяра, – з рідкісними виданнями в експозиції, автографами, світлинами та документами з фондів Музею, а також Інституту літератури імені Тараса Шевченка НАНУ та Центрального державного історичного архіву України.

У «Видавництві Старого Лева» вийшла друком абетка про поета «Франко від А до Я» – до 160-го ювілею з дня народження Івана Франка.

Закладені підмурки музею

27 серпня у столичному Музеї видатних діячів української культури, у приміщенні Музею Лесі Українки, урочисто відкрито постійну виставку «Іван Франко і Київ».

Експозицію присвятили 160-річчю письменника. Вона репрезентує майбутній музей. Колекція, що почалася з чистого аркуша, на сьогодні налічує близько 700 предметів. Уперше в Києві представлені унікальні експонати (речі, світлини, рідкісні друковані видання), що розкривають особистість Івана Франка, творчу співпрацю і дружні стосунки з найвідомішими діячами Наддніпрянщини.

Експозиція зібрана з дванадцяти джерел: п'ять музеїв згаданого музейного комплексу,

бібліотека, архів Інституту літератури імені Шевченка НАН України, Львівський музей Франка, приватні архіви.

Є пам'ятна річ, яка належала родині Франків, – меморіальна ступка, що її передав онук письменника Роланд Тарасович Франко, а також на-

місто, яке І. Франко купував у Львові.

Представили документи і фотографії, деякі вперше. Зокрема – свідоцтво про шлюб Івана Франка й молитовник дружини. Є шафа з листами, рукописами та уривками з докторської дисертації.

На урочистостях виступили: заступник голови КМДА Ганна Старостенко, народна артистка України Лариса Кадирова, Муніципальний камерний хор «Київ», соліст Національної опери України Олександр Бойко, інші гості.

Дім, у якому після ремонту розміщено експозицію, безпосередньо пов'язаний з Іваном Франком. Він належав члену «Старої Громади» М. Гвоздику, як і № 95, де проживав Микола Лисенко.

Ці будинки розташовані впритул, перші поверхи були з'єднані дверима; фактично з 1894 року аж до 20-х років ХХ століття будівлі являли собою єдину садибу, і Франко неодноразово бував тут.

Головний редактор
газети «Культура і життя»
Євген БУКЕТ

актуально

■ «СЕРПНЕВИЙ ЗАСПІВ 2016»

У місті Чорноморську, що на Одещині, відбувся X Всеукраїнський фестиваль української народної пісні імені Ю. Штельмаха «Серпневий заспів».

На цей особливий захід прибуло 34 художні колективи з усієї України, долучилися також місцеві: народний хор ветеранів «Надія» та народний хор «Червона калина» Чорноморського палацу культури.

Засновники фестивалю: голова Чорноморської міської ради В. Хмельюк, вдова композитора-пісняря Валентина Штельмах, начальник міського відділу культури Ю. Крістанова та приватне акціонерне товариство «СРЗ».

Чорноморський фестиваль-конкурс художніх колективів Одещини та всієї України проводиться тут з метою збереження пісенних традицій і надбань культури українського народу, розвитку аматорського хорового мистецтва, популяризації творчого доробку місцевого композитора-пісняря Юрія Штельмаха, котрого немає вже з 2001 року.

Організація фестивалю була зразковою. У Центральному парку новоназваного Чорноморська (колишній Іллічівськ) працювало «Містечко майстрів», де кожен учасник свята міг придбати якийсь мистецький витвір. Обирати було з чого: картини, вироби з металу, кераміки, дерева, тканини, ляльки-мотанки та інші роботи народних майстрів України.

Центральний парк міста зазнав різнобарвними українськими строями та залунав піснями. На зелений килим під старою розлогою акацією виходили художні колективи з різних областей України. Заспівав Київський хор «Просвіта», Київський народний хор «Княжа вольниця», Барішівський народний хор «Тайвір» та Немішаєвський вокальний ансамбль «Калинові дзвони» із Київщини, Канівський вокально-хоровий гурт «Зорецвіт», народний хор «Чорнобривці» з Рівненської області, народний хор «Галичина» з міста Чорткова Тернопільської області, фольклорний ансамбль «Калина» з Прилук Чернігівської області, фольклорний ансамбль «Чарівниця» з міста Брусилова Житомирської області, народний гурт «Козацька берегиня» з Чернівців, «Подільські музики» – Вінницького районного будинку культури та інші вокальні гурти й художні колективи.

Юрій Миколайович Штельмах був родом із міста Одеси. Закінчив Львівське музичне училище, а також Одеський педінститут імені К. Ушинського. Дванадцять років композитор керував народним хором «Червона калина» на колишньому Іллічівському судноремонтному заводі.

Він – автор 40 пісень та обробок народних пісень. Написав «Гімн Просвіти», який із натхненням виконав Київський хор «Просвіта» під орудою досвідченого майстра, відмінника освіти України Раїси Марченко.

Петро ШУЛЬГА

Український культурний фонд

На засіданні Національної ради реформ було схвалено рішення про створення Культурного фонду України.

Концепцію проекту Закону України «Про Культурний фонд України» презентували міністр культури України Євген Нищук і заступник глави Адміністрації Президента України Дмитро Шимків.

Євген Нищук під час свого виступу зазначив, що у представленій презентації Концепції проекту Закону України «Про Культурний фонд України» прописана програма дій – нових для держави.

«Для багатьох словосполучення “державна політика у сфері культури і мистецтва” все ще асоціюється з ідеологічним патерналізмом, радянською системою та цензурою.

Але ми, як учасники цих процесів, прагнемо систематизувати роботу з реформування життя, переосмислити механізми взаємодії державного та недержавного секторів. Доля подарувала мені можливість тривалої практичної діяльності у сфері культури саме в недержавному її секторі, а тому я на собі роками відчував певну несправедливість, знаю ситуацію зсередини, і саме ці речі прагну змінити, – сказав під час презентації Євген Нищук. – Багато яскравих подій

сучасної культури та мистецтва дотепер не мали належної державної підтримки, а саме вони впливають на розвиток суспільства».

Окремо міністр культури зупинився на поточному стані справ у сфері культури та навів приклади культурних проєктів недержавного сектору. Він також зазначив, що Концепція Українського культурного фонду та відповідний законопроект були розроблені робочою групою у складі експертів і фахівців у сфері культури і мистецтва, представників Мінкультури, Кабінету Міністрів України та фахівців Адміністрації Президента України. Створення Фонду має сприяти модернізації та підтримці українського мистецтва, відповідних умов для розвитку інтелектуального та духовного потенціалу особистості й суспільства, забезпечення широкого доступу до культурних надбань, підтримку культурного різноманіття та інтеграції української культури у світовий культурний простір.

«Фокус діяльності запропонованого Фонду має бути на культурі та мистецтві. Саме це відрізняє його від інших уже зареєстрованих законопроектів. Фонд має бути самостійним в ухваленні рішень у своїй сфері. А також необхідно чітко визначити важелі впливу на його політику з боку органів державної влади. Ми маємо

на меті кардинально змінити методи взаємодії з мистецьким середовищем. По суті – це втілення декомунізації у сфері культури», – зауважив Євген Нищук.

Він також наголосив на необхідності залучати до відбору культурно-мистецьких проєктів виключно представників висококваліфікованого експертного середовища і сформувати високий рівень довіри до Фонду з боку потенційних донорів і меценатів.

Також у рамках презентації на Раді реформ було запропоновано систему управління Фондом, яка забезпечуватиме збалансованість політики та прозорість його діяльності; означено, що органами управління Фонду буде Наглядова рада, Дирекція та Виконавчий директор.

При цьому Наглядова рада, що здійснюватиме свої повноваження на громадських засадах, складатиметься із 9 осіб: 2 пропонуватиме Міністерство культури, 2 – Президент, 2 – громадські об'єднання у галузі культури, 2 – заклади культури, також за посадою до неї увійде голова Ради. Її основними повноваженнями стане затвердження норм та регламентів, а також напрямків використання коштів, звітів тощо. На Виконавчу дирекцію фонду буде покладена функція затвердження проєктів, відібраних експертною радою, а

також здійснення управління поточною діяльністю Фонду. Відбір проєктів здійснюватиметься експертними радами на професійній основі. Джерелами наповнення фонду на нинішньому етапі стануть кошти державного бюджету, які зараз виділяє Мінкультури на фінансування заходів, а також добровільні внески фізичних і юридичних осіб, у тому числі іноземних, та інші доходи, що не заборонені чинним законодавством.

Також законом передбачений чіткий механізм контролю за використанням коштів, зокрема: щорічний аудит рахунковою палатою (за зразком державного бюджету) та один раз на 3 роки – аудит міжнародною аудиторською компанією. Так само передбачено систему звітності, яка забезпечуватиме прозорість використання коштів фонду.

«Чому ця модель є кращою, навіть якщо збільшені адміністративні витрати? Тому що Фонд дозволить акумулювати інші кошти, не лише з держбюджету, а в тому числі й закордонні. Розподіл здійснюватиметься професіоналами та прозоро. І таким чином Мінкультури позбудеться невласивної йому функції – івент-агентства, визначення проєктів та розподілу коштів» – відзначив міністр.

Прес-служба Мінкультури

Діалог культур

У рамках проєкту «Бібліотека – центр діалогу культур» відділ мистецтв Сумської обласної універсальної наукової бібліотеки активно співпрацює з представниками грецької громади Сумщини – членами обласного товариства греків «Відродження».

На базі відділу створено Грецький національний інформаційно-культурний центр. Допомогу у поповненні фондів бібліотеки еллінознавчими виданнями надавали Посольство Грецької Республіки в Україні, Одеська філія Грецького фонду культури. А нещодавно відділ отримав чудовий дарунок від Федерації грецьких товариств України – книгу В. Харабета

«Елліністичний світ: хронологія греків України» (Маріуполь, 2016), яка присвячена історії синів Еллади на теренах сучасної України від античних часів до сьогодення.

Елліни принесли на праукраїнську землю елементи

класичної цивілізації, свою культуру, мову, врешті й християнство. Протягом століть вихідці з Греції пліч-о-пліч з українцями розвивали культуру й науку, економіку і торгівлю, боролися зі спільним ворогом. Сьогодні в Україні

живе понад 100 тисяч греків, для яких ця земля стала рідною. Тут вони не тільки зберегли свою етнічну специфіку, культуру, національний дух, а й значно розвинули їх. Серед українських греків багато відомих представників мистецтва: художники Архип Куїнджі та Киріак Костанді, актриса Марія Капніст, композитор Іван Карабиць та інші.

Зараз у відділі мистецтв експонується виставка-презентація нового видання та матеріалів про видатних греків України.

Ганна МАКАРЕНКО,
завідувач відділу мистецтв
Сумської обласної універсальної
наукової бібліотеки

МИСТЕЦЬКІ АКЦІЇ

■ СВЯТО У ДИТЯЧІЙ БІБЛІОТЕЦІ

Двадцятип'ятиліття незалежності України в Тернопільській обласній бібліотеці для дітей відзначили низкою патріотичних заходів, учасниками яких стали читачі різного віку.

Тішить той факт, що, окрім працівників книгозбірні, в організації та проведенні свята активну участь брала молодь Тернополя і наймолодші жителі області.

Зокрема, у відділі обслуговування учнів 5–11 класів було проведено історико-патріотичну годину під назвою «Найкраща країна – моя Україна». Під час заходу учні Великоберезовицької ЗОШ декламували вірші легендарних синів і дочок України, мандрували лабіринтами історії, а також переглянули відеопрезентацію «День, що змінив хід історії».

Особливий подарунок до дня народження Батьківщини приготували і працівники сектору мистецтв, організувавши фотоекспозицію «З Україною в серці, в Україні живи». На виставці представлені роботи вихованців фотостудії «Кс-Позиція», а ознайомитися з нею можна у будь-який час, завітавши до Інтернет-центру книгозбірні.

Не менш урочиста атмосфера у переддень головного державного свята панувала у відділі обслуговування дошкільників та учнів 1–4 класів. Маленьких тернопольян об'єднала година юних патріотів «У моєму серці Україна».

Уляна ПИЛИПЧУК

■ ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТІ – З ШЕВЧЕНКОМ

У переддень 25-ї річниці незалежності України у селі Матійкові Барського району, що на Вінниччині, відкрили пам'ятник Великому Кобзареві.

Автор бюста – заслужений діяч мистецтв України Леонтій Гринюк – за його словами, зі щирим серцем і великою любов'ю здійснив задум громади старовинного села. Матійківський сільський голова Петро Гребенюк, підприємці В'ячеслав Кучерук та Ілля Лук все зробили, щоби втілити цю ідею в життя.

«Сьогодні виставлена планка духовності», – сказав Леонтій Назарович під час урочистостей.

Подвір'я біля сільського Будинку культури розцвіло вишиванками. Школярі і вчителі, хлопці й дівчата, маленькі діти і бабусі – всі прийшли в гості до Тараса.

«Нині твориться історія села, адже цей день, безумовно, – одна з найкращих її сторінок», – сказав, вітаючи присутніх, голова Барської райдержадміністрації Володимир Саволук.

Очільник Барської районної ради Михайло Піддубний у своєму виступі висловив думку про те, що такі події ідентифікують нас як націю.

Освятив пам'ятник отець Володимир, настоятель Свято-Михайлівського храму, що стоїть у селі з 1762 року і ніколи не був закритий. Його іконостас розписували монахи Києво-Печерської лаври.

Ось таке духовне наповнення цього місткого дня.

Жанна ДМИТРЕНКО,

депутат Вінницької обласної ради, провідний методист Вінницького обласного центру народної творчості

Вшановуємо державу

Упродовж двох попередніх місяців у Великоновосілківському районі, що на Донеччині, проходили заходи з нагоди 25-ї річниці проголошення незалежності України – у рамках акції національної гордості «Моя Україна», ініційованої відділом культури і туризму райдержадміністрації.

У цьому масовому мистецькому марафоні взяли участь 29 сільських закладів культури. Їхні керівники – спільно з учасниками колективів художньої самодіяльності – самостійно обирали форми проведення показових програм для своїх односельців із залученням творчо обдарованих земляків.

Виступи артистів були спрямовані на утвердження у жителів громад почуття патріотизму і гордості за свою Батьківщину, національної самосвідомості, на популяризацію традиційної української культури тощо.

Населення досить активно й зацікавлено сприймало і підтримувало діяльність культ-

працівників. Вдало пройшли у селах тематичні концертно-розважальні програми «Хай живе Україна, вродлива і сильна» у Старомайорському, «Як у нас на Україні» – у Старомлинівці, «Нас всіх єднає пісня українська солов'їна» – в Андріївці, «Найкращого села нема на світі» – у Времівці; конкурсна програма «Моя родина – моя Україна» – в Зеленому Гаї; театралізовані постановки «Народилася дитина – засвітилася зорина» – в Роздольному, «Сім'єю ми міцні» – в Іскрі, «Весілля в Поляні» – у Красній Полянці.

Кращі виконавські доробки всіх закладів культури стали частиною районної святкової програми «Живи, Україно, красуйся в віках!» – у концерті самодіяльних колективів. На церемонії вшанування кращих трудівників району був відзначений Старомлинівський сільський центр культури і дозвілля – грамотою райдержадміністрації і цінним подарунком, а Времівський сільський будинок культури отримав нагороду від народного депутата України С. Сажка.

Організоване селищною і 16 сільськими радами наметове містечко представило вистав-

ки господарсько-економічних досягнень, виробів декоративно-прикладної творчості, традиційні кухні територіальних громад району (українців, росіян, приазовських греків, турків-месхетинців тощо).

Велике враження на глядачів справив парад українських вишиванок і рушників (до нього долучилися близько 200 дітей і дорослих, а зведена колона по 5 осіб у ряду розтяглась на 50 метрів).

Анатолій БОБИР,
сміт Велика Новосілка
Донецької області

Естафета пам'яті

20 серпня в Чернігові стартувала Всеукраїнська акція «Єдина родина України».

Вона покликана, за задумом її організаторів (Єдиний волонтерський центр, ГО «Єдина родина Чернігівщини та ГО «Ресурс»), налагодити дружні стосунки, зміцнити зв'язки між родинами загиблих воїнів АТО та напрацювати подальші спільні дії громадських організацій, пов'язаних із волонтерським рухом в усіх областях України.

Актуальність заходу і вибір місця його проведення незалежні: чернігівські волонтери не раз реалізовували свій творчий пошук у цьому непростому виді громадської діяльності та продовжують це робити. У доцільності корисних заповнених учасники акції переконалися під час перегляду спеціально підготовленого з нагоди події відеоролика та в ході розмови за круглим сто-

лом, де йшлося про співпрацю родин, волонтерів.

Про роль влади в цьому процесі варто наголосити окремо. Успіхи чернігівських волонтерів багато в чому стали можливими завдяки постійній увазі до їхніх проблем з боку керівників як обласного, так і місцевого рівнів. Ось і на офіційній частині заходу,

що проходила в Обласному академічному українському музично-драматичному театрі імені Т. Шевченка, були присутні голова ОДА Валерій Куліч, голова облради Ігор Вдовенко, міський голова Чернігова Владислав Атрошенко та міський голова Батурина Леонід Душа. Всі вони виступили зі зворушливими і зовсім

не «канцелярськими» промовами, викликавши відповідну реакцію присутніх.

Невигойність душевних ран через втрати і гордість за героїчні вчинки своїх чоловіків та синів відчувалася й у виступах членів родин загиблих захисників Батьківщини. Зокрема, Петра Юрченка з села Народичі Житомирської області та юної тернопольянки Надії Ємець. Обое говорили віршами, присвяченими відповідно синові і нареченому, що до сліз зворушили присутніх.

Кульмінацією широкомасштабної акції став флешмоб «Біда не зламала! Біда об'єднала!»: учасники, взявшись за руки, утворили контур карти України, символізуючи її єдність. А завершальним акордом прозвучав чудовий концерт кращих художніх колективів Чернігова з патріотичним акцентом у програмі.

Василь ЩЕРБОНОС, член НСЖУ

редактор
Любов ЯКИМЧУК

на перехресній станції

■ ЛІТФЕСТ У ЛЬВОВІ

12–18 вересня відбудеться Львівський міжнародний літературний фестиваль. Це найбільш відвідувана подія в Центрально-Східній Європі.

Фестиваль сфокусований на перетині літератури та інших видів мистецтва.

Фредерік Бегбедер – один із найпопулярніших сучасних письменників Франції – буде почесним гостем заходу. Світову славу він здобув завдяки своїм романам «Канікули в комі» (1995), «Кохання живе три роки» (1997), «99 франків» (2000), «Романтичний егоїст» (2005) тощо. Окремі з них екранізовані, декотрі – за участю самого автора, що також буде кар'єру актора.

Тема цьогорічного Літфесту – «Межі кордонів».

■ ПОЕЗІЯ У ЧЕРНІВЦЯХ

9–11 вересня 2016 року в місті Чернівці пройде VII Міжнародний поетичний фестиваль Meridian Czernowitz. На гостей заходу чекають поетичні читання, презентації книжок, музичні концерти, лекції, виставка графіки, читання на єврейському кладовищі, винно-поетичний вечір тощо.

У рамках фестивалю відбудеться шведсько-український поетичний перекладацький воркшоп 2015–2016. Він є частиною довготривалої співпраці між TOTAL Magazine, українськими авторами та літературними фестивалями.

Друга частина заходу завершиться у вересні, під час VII Міжнародного поетичного фестивалю Meridian Czernowitz в Чернівцях і Форуму видавців у Львові, де будуть представлені результати співпраці українських і шведських авторів – Анни Аксфорс, Аезе Берг і Хелени Боберг. Разом із українськими поетами Андрієм Любкою, Іриною Цілик і Христею Венгринюк вони візьмуть участь у перекладацькому воркшопі, презентація результатів якого відбудеться 12 вересня об 11.30 – у Блакитній залі ЧНУ імені Юрія Федьковича. Перекладач і модератор – Лев Грицюк.

«Будинок «СЛОВО». Кошти

Любов ЯКИМЧУК

З ініціативи Йосипа Сталіна у лютому 1929 року в Москві розпочався «Український тиждень», подія, присвячена українській культурі.

На цей захід запросили українських письменників, які в той час будували собі будинок-комуну «Слово». Будівництво, у яке фінансово вклалися самі літератори, затягувалося то з технічних причин, то через брак коштів. І письменники вирішили скористатися прийомом у Сталіна.

Виглядала зустріч так: «Уся делегація сиділа за довгим зеленим столом одної з зал ЦК ВКП(б) і очікуюче поглядала на двері», – згадує прийомом письменник Іван Кириленко. А потім до них зайшов Генеральний секретар ЦК КП(б)У: «Хвилина, і товариш Каганович, усміхаючись, входить до залі. Оплесками зустрічаємо «земляка». Смакуючи бутерброди і запиваючи пахучим чаєм, ми вслухалися в слова тов. Кагановича».

Є про цю зустріч спогад Володимира Сосюри: «З нами розмовляв дуже каліченою українською мовою Каганович, і це мене дуже дратувало. І от зайшов товариш Сталін. Всі на нього дивилися побожно, а коли т. Сталін щось спитав, то Кулик, як школяр, підняв руку, і я бачив, як під столом у нього од підхалимського захвату дрібно трусила лівя нога... Мені й Пилипенкові дуже хотілося їсти, а може, і з якоїсь підсвідомої бравади ми з ним в півуха слухали тов. Сталіна, бо пили чай і заїдали його бутербродами з ковбасою».

Доповідь Сталіна стосувалася національних культур та мови. Йшлося передусім про те, щоб показати українським письменникам поблажливе до них ставлення партії. Зокрема, у стенограмі цієї зустрічі є такий момент, такі слова Сталіна: «На каком, например, языке мы можем поднять культуру Украины? Только на украинском. Это проблема первоначального всеобщего обязательного обучения. На каком языке этого можно достигнуть? На русском? Нет. Только на родном языке. Если мы хотим широкие массы на-

рода поднять на высшую ступень культуры, или не на высшую, а хотя бы на среднюю или даже низшую ступень культуры, мы должны родной язык каждой национальности развивать максимально».

Але то було в теорії, і коли ж доходило до практики, то виглядало це так. У залі запитати про наболіле підняв руку один із письменників. Він встав: «Тов. Сталін, как вопрос с Курской, Воронежской губернии и Кубанью в той части, где есть украинцы? Они хотят присоединиться к Украине».

Після цього запитання у залі був сміх, так фіксує стенографіст. Сталін на це відповів: «Этот вопрос не касается судьбы русской или национальной культуры». І спровокував наступну репліку: «Он не касается, но он ускорит дальнейшее развитие культуры там в этих местностях». І знову відповідь Йосипа Віссаріоновича: «Этот вопрос несколько раз обсуждался у нас, так как часто слишком меняем границы (смех в зале)... слишком часто меняем границы – это производит плохое впечатление и внутри страны, и вне страны».

Стенографістка не знає, хто ставить ці запитання, вона позначає промовця просто «голос із місця». Пізніше до цього занадто цікавого письменника

Остап Вишня

свої запитання будуть ставити на допитах. Це був тонкий лірик, прекрасний поет і люблячий батько Валер'ян Поліщук. І запитання про Курщину, Воронежчину та Кубань є в справі, заведеної на нього.

Ще однією важливою річчю, а тоді, може, і найважливішою для письменників, став інший момент, що теж зафіксований у стенограмі зустрічі зі Сталіном. Під час свого виступу Каганович зауважив: «Мне тов. Остап Вишня подал записку относительно украинского дома писателей «Слово». Я в этом доме принимал горячее участие на Украине, и сейчас, если время позволит мне, я займусь этим вопросом».

Збережений ще один документ, що стосується історії з будівництвом у Харкові будинку «Слово». Виявляється, Каганович, який знався на українській літературі і навіть мав спеціального секретаря, котрий стежив за літпроцесом, таки займався питанням будівництва «Слова». У секретному документі на бланку «постійного представництва Української Соціалістичної Радянської республіки при уряді С.Р.С.Р. від 28.08.1928», адресованого товаришу Косіюру, йдеться про таке: «Т. Каганович обратился с письмом к т. т. Рыкову и Молотову «Об отпуске из резервного фонда СНК СССР 200 тыс. рублей на постройку в г. Харькове дома для писателей «Слово». В связи с этим письмом Постпредство УССР вошло с соответствующим ходатайством в Совет Труда и Обораны».

В ответ на ходатайство Постпредства ЗамПред. СНК и СТО т. Шмидт сообщил, что в виду исчерпания резервного фонда СНК СССР, просьба удовлетворена быть не может. Помимо того т. Шмидт находит, что подобного рода мероприятия чисто республиканского значения должны финансироваться за счет республиканских источников.

Между тем по неофициальным сведениям Постпредство стало известно, что аналогичное ходатайство РСФСР удовлетворено в том смысле, что по директиве партийных органов Цеккомбанк выдал определенную сумму (из секретного фонда).

Нам кажется, что при таких условиях отпуск каких-либо средств из Союзных источников возможен лишь в результате директивы союзных Парторганов. – С ком. Приветом – Зам. Постпреда УССР Вдовиченко».

Тобто стає зрозуміло, що фінансування будівництва «Слова» відбулося з секретного фонду Цеккомбанку.

Утім, письменник гумору і сатири Остап Вишня розказував цю історію приблизно так. Увечері на порозі готельної кімнати виник чоловіча з великою сумкою і револьвером. «Ви Остап Вишня?» – «Я Остап Вишня...» Він висипав на стіл пачки з купюрами. «Що це за гроші?» – «Ті, що ви просили». І він пішов.

редактор
Роман РАТУШНИЙ

фотокраїна

■ ПРО СПІВПРАЦЮ УКРАЇНСЬКИХ І КИТАЙСЬКИХ ФОТОГРАФІВ

Цуй Бо

Національна спілка фотохудожників України та фотохудожники Китайської Народної Республіки вже вдруге проводять спільні проекти під загальною назвою «Фотодіалоги: Китай – Україна». Душею цього проекту є директор культурних програм «Китай – Україна», куратор журналу «Україно-Китайський бізнес» Сяо Ваннінг.

Хао Цзіньчен

На сьогодні вже у трьох провінціях є центри культурної співпраці китайських та українських фотографів. Зацікавленість культурою України, й зокрема фотографії, з китайського боку – величезна. Вже вкотре до нас, попри складну політичну та військову ситуацію, приїжджають китайські фотографи зі світовим ім'ям, щоб відвідати чарівні куточки нашої країни: Львів, Івано-Франківськ, Карпати, Кам'янець-Подільський і, звісно, Київ.

Лі Цзенань

Ось і зараз із провінції Ляонін прилетіли вісім фотографів, роботи яких ми можемо побачити у Національному історико-архітектурному музеї «Київська фортеця». Але «Діалоги» не були б діалогами, якби на цій виставці не були представлені роботи чотирьох українських авторів.

Постійні обміни творчістю українських і китайських фотографів украй важливі. Це дозволяє обом сторонам обмінюватися досвідом, враженнями, розповідати про Україну та Китай, людей, що там живуть. Можна говорити про те, що складається специфічний діалог між українським і китайським народами мовою фотографії.

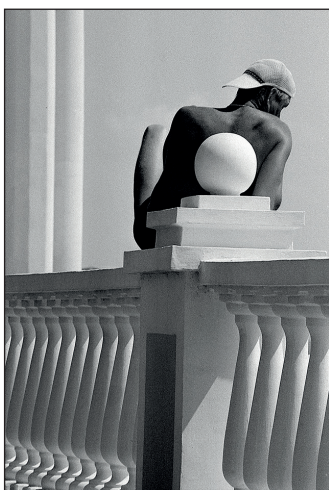
Едуард СТРАНАДКО,

Голова Національної спілки фотохудожників України

Роман РАТУШНИЙ

Фотовиставки в Києві не рідкість. Вони з'являються щотижня, і кількість їх не зменшується, навіть можна говорити про те, що зростає.

Здивувати глядача, а ще більше – зацікавити вдається не кожному автору колекції.

Євген Ком

У Національному історико-архітектурному музеї «Київська фортеця» пройшла спільна виставка Національної спілки фотохудожників України та Асоціації фотохудожників Китаю провінції Ляонін під назвою «Зачарований Схід». Про неї можна однозначно говорити як про непересічну подію.

Перше, що вразило, коли переглядав експозицію, – фотознімки українських і китайських фотографів були об'єднані в одну цілісну композицію. Коли проглядаєш, спочатку важко зрозуміти, якщо не читати підписів уни-

Хуан Хун

Учасники фотовиставки

зу: який автор і яку країну представляє. Звичайно, колорит українського села або ж китайських робітників важко переплутати, але красивиди чи металургійні цехи багато в чому подібні.

Одна робота викликала спочатку скептичну посмішку, бо поділ кадру на синьо-жовті барви в Україні – найулюбленіший штамп у фототворчості аматорів і професіоналів. Од-

кладне освітлення, кольорову палітру.

Другий майстер, який витончено знімає у чорно-білій гамі пейзажі Китаю, – Лі Цзенань. Подібно до видатного американського фотографа Анселя Адамса – він наповнює кольором двох основних барв краєвиди своєї країни. Графічність і вдала композиція – саме такі риси притаманні роботам цього фотомитця.

Тарас Перун

наче автором цього знімку виявився фотограф із Піднебесної Хао Цзіньчен. Автор дуже тонко вмів відчувати настрій красивиду і майстерно передає

Звичайно, хочеться сказати і про голову Асоціації фотохудожників Китаю провінції Ляонін Ши Чуня. До речі, саме його світлина була розміщена на плакаті, який представляв виставку українських та китайських фотографів «Зачарований Схід». Як майстер репортажної фотографії, він вдало знімає фольклорні свята, події, що відбуваються у рідному місті й не тільки.

«Наша група складається із восьми фотографів, що представляють провінцію Ляонін, – розповідає Ши Чунь. – Серед них – Лі Течен, Лі Цзенань, Цзоу Данін, Цуй Бо, Хао Цзіньчен, Лю Сяолян, Хуан Хун. Ми вперше маємо нагоду побувати в Україні. До глибини душі

я вражений красою українських пейзажів, душевною добротою українців. Хочу сказати, що хоч ми перебуваємо на різних континентах, але маємо багато спільних рис, про які можемо говорити, що вони нас об'єднують».

Гідно були представлені на експозиції й українські фотомайстри. Серед них такі відомі фотографи, як Євген Ком, Тарас Перун, Микола Тинкалюк, Валерій Лещинський. Усі вони – учасники республіканських і міжнародних конкурсів, за плечима в кожного – призи і нагороди багатьох престижних фотосалонів і виставок.

«Китайські фотографи вже вдруге приїжджають в Україну зі своїми роботами», – каже директор культурних програм «Китай – Україна» Сяо Ваннінг, що допоміг організувати цей фотодіалог. Потрібно додати, що українські фотографи вже неодноразово відвідували Китай і мали можливість представляти свої

Ши Чунь

світлина. Фотомайстри під час цих мандрівок знайомляться з культурою країни, в якій перебувають, адже в програмі обов'язковими є різноманітні мандрівки мальовничими місцями, зустрічі з цікавими людьми.

редактор
Світлана СОКОЛОВА

арт-проект

■ ДІАЛОГ ІЗ ВСЕСВІТОМ

Лера Літвінова розповіла про зміст, який вона вклала у свої твори:

«Це моє бачення Всесвіту. Мої витвори – філософські, спрямовані на діалог глядача із самим собою. Хотілося б, щоб кожен, споглядаючи цю роботу, занурювався в глибину своєї душі й відчував голі емоції, забуваючи про буденну рутину.

Людина, яка приходить у цей світ, змінюється з часом. Але хочеться, щоб ми не забували, ким є насправді, бо хоча кожен із нас – маленька піщинка в космосі, ми можемо щось зробити! Діалог людини із Всесвітом – основна нитка виставки.

Мені дуже подобаються роботи Микити і Єгора Зігур у цьому ж напрямку, саме тому ми й вирішили об'єднати скульптуру і живопис».

■ ПОБАЧТЕ НЕІСНУЮЧІ МІСТА

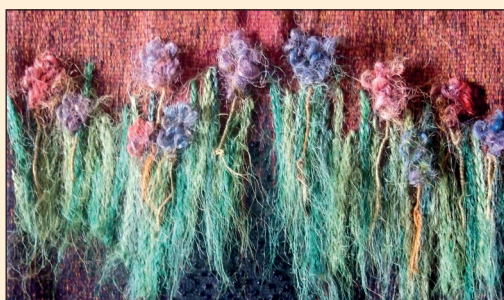
З 8 вересня до 16 жовтня столичний Музей сучасного мистецтва України запрошує на виставку «Під сузір'ям Риби».

У рамках проекту «Семейные ценности – Родинні зв'язки» представлять твори родини Коткових – Ернеста, Валентини та Ігоря.

Це несподівані та неймовірні полотна зірки сучасного українського мистецтва Ернеста Коткова, якого називали композитором простору за завершений, цілісний образ і підпорядкованість ідеї. Його неповторність, індивідуальність, самобутність виразно виділяє художника серед інших.

Валентина Коткова, майстриня сучасного гобелена, має свій особливий вишуканий стиль, закладений прибалтійською школою ткацтва й напрацьований багаторічним досвідом.

Неіснуючі міста, абстракції, самобутні кольорові конструкції. Живописець ставить до свого мистецтва як до гри. Такий він – художник-філософ Ігор Котков.

Світлана СОКОЛОВА

Новий столичний арт-простір LERA LITVINOVA GALLERY запрошує оцінити унікальну виставку скульптури та живопису – Virgo.

Урочисте відкриття арт-простору ознаменувалося закритим передпоказом. Представлені вишукані твори успішної колекційної художниці Лери Літвінової, фундатора та автора творчої ідеї створення галереї, та знакових сучасних скульпторів Микити і Єгора Зігур, що їхні роботи давно відомі серед українських поціновувачів прекрасного.

Посидівши різні форми мистецтва, представивши абстрактний пейзаж на полотнах та атмосферну скульптуру, директор галереї, куратор арт-проектів Леонора Янко втілила задум створення атмосфери єдності людини та космосу, природи та прогресу. «Нам хочеться показати сучасне мистецтво в його естетиці, – пояснює Леонора. –

Микита Зігура. «Млечний путь»

Розкрити прекрасне в ньому, оскільки сьогодні про сучасне мистецтво багато хто думає як про щось бруталне, але емоційне. Проте емоції можуть бути прекрасними!»

«Я представив роботи із серії «Небосхил», де люди дивляться в небо, – каже Микита Зігура. – У денне, під час заходу сонця, світанку, в нічне – й немов розчиняються в ньому. Показував ці роботи у Варшаві, Лондоні, в Італії».

«Мої витвори дещо іншого стилю, – розповідає Єгор Зі-

Сучасне може бути естетичним

Леонора Янко, Лера Літвінова, художниця Олена Рижих та брати Зігури (Микита та Єгор)

гура. – «Єднання» відображає ідею: чоловік і жінка стають сформованими, коли зустрічаються, що видно і по ущіль-

Єгор Зігура. «Розчинення»

ненні матеріалу, з якого зроблені скульптури.

У роботах «Пластика № 1» та «Пластика № 2» акцент – на пластичних формах. На їхнє створення мене надихнули заняття йогою. Твір «Розчинення» звертає увагу: сучасна жінка губиться в надуманих еталонах краси. Для втілен-

Загадковий образ Virgo

Микита Зігура. «День»

ня ідеї я використав та осучаснив грецькі образи Кори. Прозорий матеріал натякає: жінка у цьому світі розчиняється, втрачаючи власну красу та ідентифікацію як особистість, намагаючись бути на когось схожою».

Загадковий образ Virgo – музи, яка зачарувала пластикою, – створила актриса театру-студії «Біла ворона». Споглядання витворів мистецтва в супроводі арій у виконанні оперної діви Анастасії Дерун було незабутнім. Авторськими піснями потішила молода співачка Sh Ell.

Протягом заходу лунав музичний супровід від звукорежисера Анатолла Душі.

Лера Літвінова передала живописну роботу Enigma для участі в аукціоні, яку проведе Благодійний фонд «Стрічка Надії».

Виставку відвідали: представник Посольства США Омар Кардентей, колекціонери, поціновувачі мистецтва, митці, журналісти.

Незважаючи на статус молодшої галереї, команда LERA LITVINOVA GALLERY має досвід організації масштабних проектів – і в Україні, і за кордоном. Гості були вражені виваженим і творчим підходом до створення програми заходу.

За час підготовки виставки створили арт-відео, в якому головну героїню – Virgo – зіграла Лера Літвінова. Упродовж місяця його демонстрували на екранах міста, відтак відео набуло популярності й навіть отримало запрошення до участі у кінофестивалі.

«Культура і життя» анонсує найкраще

Організатори вважають проєкт Virgo мистецькою спробою відтворити ідеальний баланс наявного, у чому Ви можете переконатися до 18 вересня. Експозицію розгорнуто на території автосалону Acura. Вхід вільний.

До того ж 2 вересня у музеї «Золоті ворота» організатори виставки відкривають арт-проект, присвячений темі процвітання України. Завітайте!

Фото авторки та надані організаторами

Головний редактор
інтернет-порталу «Культура»
Олександр ЛИТВИНЕНКО

МИСТЕЦЬКІ АКЦІЇ

Світлий промінь української кераміки

**Олександр
ЛИТВИНЕНКО**

До двадцять п'ятої річниці незалежності України у Чернівцях пройшли численні культурно-мистецькі акції – концерти, літературні та художні майстер-класи, патріотичні шоу та виставка виробів народних майстрів Буковини.

Відбулося і врочисте відкриття першого вітчизняного Музею сучасної художньої кераміки, що віднині діятиме у галереї Sweet Art на вулиці Штейнбарга, 23.

За словами директора цієї культурної установи Наталії Богомаз, в експозицію потрапили лише найкращі зразки робіт відомих українських і зарубіжних художників-керамістів. Усі вони брали участь у творчих пленерах, що з 2013-го року у мальовничій місцині на околицях Чернівців влаштовує колектив галереї Sweet Art – за фінансової підтримки місцевого мецената Олексія Бурбака.

«Ми прагнемо створити на Буковині резиденцію художньої кераміки. Тому на кількотижневні пленери запрошуємо справжніх фахівців цієї справи. Вони читають лекції, проводять майстер-класи для чернівецьких художників-аматорів, працюють на задану тему, а потім деякі зі своїх робіт лишають нам на знак дружби і подяки», – каже Наталія Богомаз.

До речі, справжньою окрасою експозиції новоствореного музею стали роботи учасників цьогорічного пленеру під назвою «Міжнародний творчий практикум художньої кераміки «Буковина 2016», який завершився напередодні Дня Незалежності.

На ньому митці з Польщі, Румунії, Білорусі, Німеччини та різних областей України протягом двадцяти днів створювали інтер'єрні скульптурні композиції, які й передали до музею.

Вони також високо оцінили художній рівень експонатів, які були подаровані галереї

Наталія Богомаз та Олексій Бурбак

Sweet Art їхніми колегами на попередніх пленерах.

«Усі отримали незабутні враження і безцінний досвід спілкування, – розповідає одна з учасниць пленеру, художник-кераміст із Києва Ірина Норець. – Адже зібралася професійна команда. У кожного з митців є свій стиль і напрям у роботі, тож про конкуренцію між нами не могло бути й мови. Ми щиро ділилися секретами виробництва, допомагали одне одному впродовж усього практикуму...»

Уперше Наталія Богомаз запросила до керамічних майстерень просто неба художників ще у 2013 році. Тоді їх було лише десять – з Києва, Львова та Ужгорода. Серед них і найвідоміші в Україні: Наталія Грабар-Борецька, Мирослава Росул та заслужений художник України В'ячеслав Вінковський. Пленер удався на славу. Тому вже у 2015 році було ухвалено рішення влаштувати другий пленер із залученням закордонних фахівців, які мають безцінний досвід у галузі художньої кераміки. Темою керамічних робіт тоді була техніка «раку», яка є традиційною для Японії. Її продемонструвала учасниця минулорічного пленеру Юрі Фоуоку з Країни Вранішнього Сонця. За словами Наталії Богомаз, глиняні витвори цього пленеру вразили навіть японських дипломатів, які під час візиту до Чернівців відвідали галерею Sweet Art.

Як зазначила доктор філософії мистецтвознавства Тетяна Зіненко, яка була присутня на заході, процес творення художньої кераміки є складним і трудомістким. Кожен виріб,

окрім ліплення, необхідно випалювати у спеціальних печах, а їх різновидів не менше, ніж видів випалу. На вигляд і концепцію керамічної скульптури впливає навіть вид палива, на якому працює та чи інша піч. Відтак витвори, виготовлені у дров'яних печах, відрізняються від обпалених у електричних. Навіть сорт деревини для печі вносить певні корективи у технологію. І те, що на Буковині є вдосталь букових дров за прийнятними цінами, не в останню чергу посприяло проведенню пленерів-практикумів керамістів. Такі дрова довго тримають жар, що потрібно для кераміки, яка обпалюється за температури близько 1110 градусів за Цельсієм.

До речі, необхідними матеріалами та інструментами, а головне – пічками, на чернівецьких керамічних пленерах митців безкоштовно забезпечують організатори. Проживання і харчування – також за рахунок мецената.

«Художники охоче діляться своїми роботами. По-перше – віддячують нам, по-друге – їхні витвори у нашій експозиції працюватимуть на їхню ж

популярність. Бо не продаються, а слугуватимуть для огляду стільки, скільки існуватиме музей», – каже Н. Богомаз.

Нині охочих узяти участь у наступному місцевому практикумі з художньої кераміки не бракує. Тому його організатори вже замислюються над облаштуванням постійної резиденції з житловими приміщеннями для митців і, найголовніше, зі стаціонарними печами, які не потрібно буде розбирати після кожного такого заходу. Досі територію для його проведення доводилося орендувати. Також у планах – збільшення площі Чернівецького музею сучасної художньої кераміки, який є поки що єдиним в Україні.

«При вітчизняних музеях декоративно-ужиткового мистецтва існують відділи сучасної художньої кераміки, – розповідає Тетяна Зіненко, – але окремого музею, де експонувалися б лише роботи сучасних художників-керамістів, дотепер не існувало».

За кордоном останніми десятиліттями ця галузь образотворчого мистецтва набула потужного розвитку, і майже кожне велике місто Європи пишається власним музеєм сучасної художньої кераміки. Під час відкриття Чернівецького музею багато хто висловлював упевненість, що завдяки синергії зусиль та організаторських здібностей досвідченого галериста Наталії Богомаз і спонсорській підтримці Олексія Бурбака справа зрушиться з місця і в Україні. Адже новітній осередок вітчизняного керамічного мистецтва у Чернівцях уже створено.

Фото автора

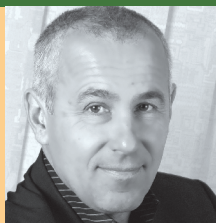

На фото перші експонати музею сучасної художньої кераміки

Учасники пленеру «Буковина 2016»

редактор
Володимир СУБОТА

слобожанщина

■ «МИ – УКРАЇНЦІ!»

Саме так називається арт-проект, присвячений 25-річчю незалежності України, який реалізувала галерея «Мистецтво Слобожанщини». У рамках цього заходу організатори пропонують шанувальникам образотворчого мистецтва ознайомитися зі зрізом сучасного малярства. У залах представлені роботи художників із різних регіонів України, виконані у різних стилях, напрямках і техніці. Автори – різного віку і фаху.

Такий вільний формат формування експозиції зумовлений тим, що автори проекту – працівники Харківського обласного організаційно-методичного центру культури і мистецтва – хотіли різнобічно репрезентувати творчість українських художників, котрих об'єднує любов до Батьківщини.

Представлено скульптури Михайла Старова, Олександра Змієвського, живопис Олександра Яшина, Людмили Ейсмонт, графіка Юрія Сосницького, Ірини Задніпряної та інших.

■ «В ІСТИНИ МОВА ПРОСТА...»

Будинок де жив Сковорода

Свідома й активна громадськість Харківської області активно долучилася до ініційованої акції з відродження занедбаної садиби Щербиніних – пам'ятника історії та культури, що розташований у селищі Бабаї Харківського району. Певний час тут мешкав у свого учня з Харківського колегіуму, священика Якова Правицького філософ і поет Григорій Сковорода. Саме тут він написав більшу частину «Байок харківських».

На жаль, сьогодні будівля перебуває в аварійному стані, хоча на ній і висить меморіальна дошка з відповідним написом. Та час і людська байдужість неблаганні. Навколо гори сміття, чагарники... Волонтери уже провели тут дві толоки з упорядкування навколишньої території садиби. Голова селищної ради Олександр Мороз усіляко сприяє охочим відродити це історичне місце: виділяє реманент та транспорт для вивезення непотребу. Є обопільна зацікавленість в організації у цьому будинку культурного центру імені «великого знавця людських душ».

■ ПЛАСТИЧНА МОВА ФАРБИ

Олександр Жолудь, що його роботи нині представлені у Муніципальній галереї, – один з оригінальних харківських живописців і графіків, чия майстерність гартувалася наприкінці 70-х та на початку 80-х років; а розквіт таланту припав на 90-ті... Саме тоді він активно став експонувати свої полотна в Україні, співпрацювати з музеями сучасного мистецтва США, галереями Польщі, Німеччини, Франції. Його картини – це синтез новітніх форм і змісту. Внутрішня пластика і гармонія кожної його роботи базуються на основних елементах пластичної мови, узагальненні кольору і лінії, що призводить до єднання, схожого на музичний акорд.

Показовими є роботи «Сім'я», «Майстерня», «Танець», «Адам та Єва». У них збережені натужність композиції, досконалість фігур, що ґрунтуються на візуальності образів та рельєфності зображуваного.

Чарівний звук органу

Володимир СУБОТА

Під час свого робочого візиту до Харкова Президент України Петро Порошенко урочисто відкрив один із кращих у Європі органних залів.

Тут встановлено орган знаменитої німецької фірми Alexander Schuke вартістю 1,2 мільйона євро, спроектований і виготовлений спеціально для цього залу за рекомендаціями спеціалістів фірми Anert (Берлін), яка займалася акустичними вимірами. Його доставили кілька вантажівок із Постдаму. А це 40 тонн вантажу, 5700 труб різного діаметру, серед яких – 326 дерев'яних, виточених із ювелірною точністю.

Не лише змонтований орган вражає розмірами, але й зал – своєю конструкцією та технічними можливостями. Для доброго звучання класичних творів у виконанні симфонічного оркестру просценіум перед органом обладнаний амфітеатром – пандусом зі сходами для оркестрантів, що дає можливість глядачам бачити кожного музиканта. До речі, харківські меценати подарували філармонії оригінальний, технічно досконалий диригентський пульти.

«Крім того, вперше в Україні у нашому залі використана новітня система, що здатна самостійно змінювати акустичні можливості глядацького залу залежно від жанру твору, що звучатиме, та виконавського

Порошенко відкриває органний зал

складу», – зазначив директор, головний диригент академічного симфонічного оркестру філармонії Юрій Янко.

Під час урочистостей оркестр та Академічний хор імені В'ячеслава Палкіна дали концерт, в якому прозвучали твори світової музичної класики.

Це перший зал у концертному комплексі обласної філармонії. Його зведення почалося десять років тому на основі старого приміщення театру опери і балету – пам'ятки архітектури, зала якого має унікальні акустичні властивості. Архітектори розробили не тільки проект його реставрації, але й будівництва поруч органного та камерного приміщень, балетного класу...

На сьогодні у Харкові функціонує ще один орган – у Будинку органної та камерної музики Свято-Успенського собору. Там у 1985 році встановлено орган чеської фірми

I відразу виникла необхідність звільнити храм для парафіян. Орган потрібно було демонтувати. Оскільки він свого часу виготовлявся під конкретне приміщення, то ні для якого іншого був уже непридатний. Отож для нової будівлі філармонії довелося замовляти новий орган.

Сьогодні Будинок органної і камерної музики продовжує працювати. Для органу шукають покупця. Як зазначають у філармонії, органи все-таки переносять зі старих католицьких храмів у країнах Західної Європи і в Україні. Приблизно, десять років тому в

Таким буде комплекс філармонії

Rieger-Kloss. За часів СРСР, коли у країні все вирішували партійні функціонери, ніхто не піддав критиці їхній намір організувати органний зал у православному храмі. Та на початку 90-х років влада незалежної України ухвалила рішення повернути наявні храми місцевим конфесіям.

Сумах інструмент перенесли з церкви до залу філармонії.

Аби зберегти орган, його повинні розбирати тільки фахівці фірми Rieger-Kloss. Інакше ніхто не гарантуватиме, що цінну музичну реліквію вартістю до мільйона євро можна буде повторно встановити у залі...

Пастельна синь туману

Творча мова Сергія Качина, картини якого сьогодні представлені у залах Харківського художнього музею, – барвіста і багатогранна.

Пейзажі, натюрморти, морени, міські пейзажі, перш за все, ваблять зір вишуканою, неординарною технікою виконання. Пастель здавна вважалася особливо делікатним письмом, що притаманне мініатюрним, романтичним портретам, які часто можна віднайти у дівочих альбомах.

Чугуївський художник, взявши за основу пастель, виробив власну манеру: він майстерно змішує пастельну фарбу з олійною, при цьому зберігаючи зворушливу витонченість, декоративність олівця. У результаті народжуються повні екс-

Сергій Качин «Похмуро»

пресії та світла дивовижні картини рідної природи, духмяні натюрморти «Вранішній дощ», «Лісове озеро», «Відлига», «Берези»... Сергій Качин сміливо і почасти ризиковано використовує всю палітру фарб для передачі характеру предметів та явищ. При детальному перегляді експозиції стає зрозуміло, що ризик майстра цілком виправданий. Він не наслідує звичні канони і принципи у малярстві. Торую власний шлях у творчості.

«І йому це цілком вдається. Він віднайшов власну манеру письма, яка вже стала впізнаваною. Його пастелі вирізняються інтенсивним, мажорним і неодмінно ввідреним колоритом», – вважає мистецтвознавець Олександра Осадча.

Головний редактор
газети «Культура і життя»
Євген БУКЕТ

література

І словом, і кулею...

■ «ЗА ВАШУ І НАШУ СВОБОДУ»

У книзі є розділ «За вашу і нашу свободу», в основі якого – гасло польських революціонерів, що повстали проти російського самодержавства у 1830–1831 роках. Адже польська культура мала колосальний вплив на формування світогляду Ліни Костенко. Надзвичайно цікаві паралелі виникають у розмірковуваннях письменниці, коли вона порівнює минуле, теперішнє і майбутнє двох східноєвропейських слов'янських країн, долю українського і польського народів.

В інтерв'ю «Усе було в польській історії. Не було руїни духу» нинішньому головному редакторові газети «День» Ларисі Івшиній та доктору історичних наук Юрію Шаповалу, що увійшло до згаданого розділу, поетеса вказує на одну колосальну проблему, без вирішення якої не вдасться зцементувати націю, відкрити історичну перспективу для найактивнішого суспільного прошарку – української молоді.

Йдеться про мовне питання, яке для тієї ж Польщі ніколи не було драстичним. На жаль, воно актуалізувалося не сьогодні, а передалося нам у спадок із колоніального минулого.

І справедливо обурюється Ліна Костенко, коли говорить: «Наші всесвітньо відомі спортсмени у тріумфальні хвилини своїх справді приголомшливих перемог стоять під українським прапором, під звуки Державного гімну, їм щиро наворачуються сльози на очі – але і мова, і культура їхньої країни їм чужі». Зауважимо, не для всіх. В Україні, і це факт, дедалі більше стає національно свідомою молоді, яка у побуті спілкується виключно українською.

Напевне, ще однією цінністю рецензованої книги є те, що вперше в ній оприлюднено рідкісні документальні матеріали з власного архіву літератора.

Хочеться рецензію на книгу «Гармонія кризь тугу дисонансів...» закінчити коротеньким віршем Ліни Костенко, який дуже суголосний з подіями на Сході і Півдні країни:

*І жах, і кров, і смерть, і відчай,
І клекіт хижої орди,
Маленький сірий чоловічок
Накоїв чорної біди.
Не звір огидної породи,
Лох-Несс холодної Ниви.
Куди ж ви дивитесь, народи?!
Сьогодні ми, а завтра – ви.*

Ці віршовані рядки поетеса написала власною рукою на форзаці однієї із книг, яку в рамках гуманітарної акції «Другий фронт АТО», організованої не так давно столичними часописами, відправили разом з іншими виданнями для поповнення польових бібліотек воїнів ЗСУ. І знову, як у 60-ті, 70-ті і 80-ті, вістря поезії Ліни Костенко спрямоване проти ворога, який вдерся у наш дім із півночі. Віриться, що з Божою поміччю загарбника буде остаточно знищено – і словом, і кулею...

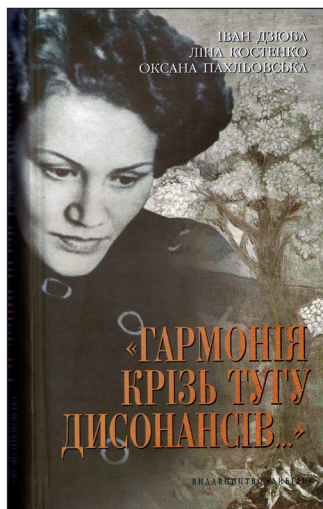
Тарас ГОЛОВКО

У книжки, про яку йтиме мова, одразу три автори. Це академік, видатний літературний критик сучасності Іван Дзюба, поетеса Ліна Костенко, чие ім'я сьогодні уособлює совість української нації, та її донька, доктор філологічних наук, професор Римського університету «Ла Сап'єнца» Оксана Пахльовська.

Науково-популярне видання під назвою «Гармонія кризь тугу дисонансів...» побачило світ нинішнього року в державному видавництві «Либідь», яке вже тривалий час плідно співпрацює з кожним із названих творців книги.

У передмові Оксана Пахльовська знайомить читача з обставинами, що передували реалізації цього надзвичайно цікавого видавничого проекту. Ще 2011 року з нагоди ювілею Ліни Костенко «Либідь» підготувало до друку збірку «Є поети для епох» Івана Дзюби, до якої увійшла низка літературознавчих розвідок про творчість однієї з найталановитіших письменниць української літератури минулого і нинішнього століть. Ці ж есеї включено і до книги «Гармонія кризь тугу дисонансів...», яку видавці доповнили кількома розлогіми розділами. Серед них: «У майбутнього слух абсолютний». Розмови Оксани Пахльовської з Ліною Костенко, «За вашу і нашу свободу». Інтерв'ю і виступи Ліни Костенко, «Наша драма опору». Голоси друзів і колег, «Мама Ліна і ми».

Івана Михайловича пов'язує з Ліною Василівною щира багатолітня дружба, яка зародилася у далекі 50-ті. Відтоді ін-

вітіших письменниць української літератури минулого і нинішнього століть. Ці ж есеї включено і до книги «Гармонія кризь тугу дисонансів...», яку видавці доповнили кількома розлогіми розділами. Серед них: «У майбутнього слух абсолютний». Розмови Оксани Пахльовської з Ліною Костенко, «За вашу і нашу свободу». Інтерв'ю і виступи Ліни Костенко, «Наша драма опору». Голоси друзів і колег, «Мама Ліна і ми».

Івана Михайловича пов'язує з Ліною Василівною щира багатолітня дружба, яка зародилася у далекі 50-ті. Відтоді ін-

терес критика до самотньої лірики поетеси ніколи не згасав, завжди був у центрі уваги його фундаментальних досліджень. У рецензованому виданні представлені чотирнадцять статей, в яких простежується генеза становлення Ліни Костенко як тонкого лірика, майстра художнього слова.

Її вхід у вітчизняну літературу ознаменувався появою перших поетичних збірок – «Проміння землі», «Вітрила», «Мандрівка серця», позитивно оцінених письменниками з протилежними світоглядами: Павлом Тичиною, Максимом Рильським – з одного боку,

Євгеном Маланюком, Іваном Кошелівцем, Василем Стусом – з іншого. Далі на поетесу чекав справжній тріумф, коли вперше в українській літературі постав історичний роман у віршах «Маруся Чурай» – її авторства, справедливо відзначений Шевченківською премією.

У розвідці, присвяченій твору, Іван Дзюба стверджує, що роман став «найкоштовнішою перлиною усієї української поезії». І з цим складно не погодитися, навіть зважаючи на те, що він був написаний у часи тотального панування соцреалізму в літературі та мистецтві.

Зліва направо: Микола Вінграновський, Іван Дзюба, Іван Драч, Іван Світличний, Ліна Костенко, Євген Сверстюк

Маловідомі сторінки біографії

У вітчизняному літературному середовищі відомо, що Ліна Костенко вже давно уникає публічності. І причин цьому кілька.

Якщо за радянського режиму, коли з літераторами-дисидентами жорстоко розправлявся репресивний державний апарат, письменниця своїм мовчанням демонструвала зневагу і презирство до тих, хто його представляв і втілював на практиці колоніальну політику Кремля, водночас тавруючи колаборантів усіх мастей власними творами; то з набуттям Україною незалежності вона не могла змиритися з аморальністю, хамством і клептоманією, що вразили «постсовкову» політичну еліту.

Власне, своє ставлення не лише до політики і політиків, а також до літератури, мистец-

Оксана Пахльовська

тва і культури в цілому поетеса дуже чітко артикулює у діалогах, які відбулися між нею і її донькою Оксаною Пахльов-

ською на сторінках видання «Гармонія кризь тугу дисонансів...» Чи не вперше Ліна Костенко детально розповідає про

маловідомі сторінки зі своєї біографії, проливає світло на події, учасником яких вона була сама, її рідні та колеги по перу, розкриває великі й малі секрети літературної творчості.

Є у розділі «У майбутнього слух абсолютний» і надзвичайно цікаві спогади поетеси про людей, які ще за життя одягли терновий вінець мучеників – Василя Стуса, Івана Світличного, Алли Горської, Євгена Сверстюка, Миколи Холодного та інших. Не оминула письменниця і болючої теми Чорнобильської катастрофи, що лишатиметься незагоєною раною для нинішнього і прийдешніх поколінь українців. Чимало творів було написано саме під враженням побаченого у «зоні», яку Ліна Костенко об'їздила вздовж і впоперек.

Фото з архіву письменниці

редактор
Тетяна ЧЕРЕП-ПЕРОГАНИЧ

Мистецька родина

«МОВОЮ СЕРЦЯ»

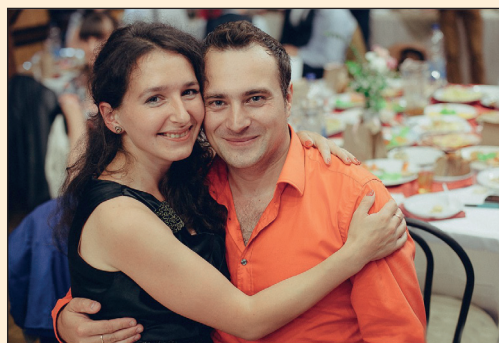

Всеукраїнський фестиваль «Мовою серця» відбувся в Івано-Франківську з ініціативи подружжя Бойчуків.

Ідея цього заходу в Романа та Ольги зародилася кілька років тому. Але молоді літератори зізнаються, що тоді ще не були готові для втілення її у життя. Мало орієнтувалися у сучасному літпроцесі, не те що в організації відповідного фестивалю. Та згодом, заявивши про себе як творче подружжя, чим, власне, й утвердилися в літературних колах, відчували, що настав час щось робити. . .

Поштовхом до організації дійства стала їхня цьогорічна участь у Всеукраїнському фестивалі «Українські Передзвони» – на запрошення друга і чудової письменниці Тетяни Белімової.

«Ми повернулися з Києва натхненні та ідейні. І я сказав: «Олю, давай і ми собі щось подібне організуємо у нашому місті?» Дружина підтримала і ми розмістили в соцмережі Фейсбук таку ідею. Отримавши підтримку від одразу великої кількості поетів, виконавців, вирішили: І Всеукраїнському фестивалю любовної лірики та авторської пісні «Мовою Серця» у місті Івано-Франківську – бути!» – розповідає Роман Бойчук.

Відчувалася в ході організації підтримка широкого кола друзів і просто хороших людей. Кожен вніс свою лепту: порадою, контактами, переговорами. А ще знайшлися підприємці, що допомогли зі свого боку. Назустріч пішли обласні об'єднання: Спілка письменників, Спілка краєзнавців, Наукова бібліотека та ООБТ «Просвіта», котра виділила приміщення та допомогла з організацією в цілому, окремі підприємці. Дуже підтримав мер міста Руслан Марцінків. Багато інформаційних партнерів, серед яких журнал «Дніпро», тижневик «Культура і життя», портал «Жінка-Українка», місцеві ЗМІ. І це дає надію, що конкурс відтепер стане щорічним.

«Поети мусять бути почутими, поезія мусить звучати і робити свою добру справу. Ми поставили собі за мету якраз організацію такого творчого середовища, де б кожен міг проявити себе, змінити себе, навчитися слухати і звучати. Скільки поетів, бардів, цікавих і талановитих людей зібрав фестиваль! Здається, вся Україна побувала за три дні у нашому місті. Щасливі, що задумане вдалося втілити в життя», – підсумовує подружжя.

Любові забагато не буває

**Тетяна
 ЧЕРЕП-ПЕРОГАНИЧ**

Роман та Ольга Бойчуки з Івано-Франківська – цікаві й позитивні, активні й цілеспрямовані, молоді й щасливі.

Робота і література, дім і захоплення – до всього з любов'ю. А ще вони хороші діти своїх батьків і хороші батьки своїм дітям.

Роман Бойчук – поет-пісняр, Ольга Бойчук (Бреславська) – пише вірші та прозу.

– Як і де познайомилися?

Оля: Все дуже просто – в Інтернеті. Причому 10 років тому Інтернет поширений не був. Я писала дипломну у Львові, а Роман працював у рідній Долині. Між тими заняттями створили собі профілі паралельно з «електронкою», без фото і деталей. Листувалися кілька разів. Виявилось, що ми з одного регіону. Роман запропонував зустрітись і запросив у своє місто на день молоді. Складалося враження, що я себе не контролюю вже. Це був поклик і виклик. Поїхала, познайомились, випили кави... і повернулася назад (без особливих вражень).

Роман: ...Зате враження залишилися у мене. Ще з Інтернет-листувань стало зрозумілим, що дихаємо не лише одним повітрям та землею, а й повітрям творчості, принаймні тоді це були ще тільки перші серйозні поетичні спроби.

– Коли вирішили стати сім'єю? Скільки років разом?

Оля: Рівно через тиждень, під час нашої чергової зустрічі, Роман запропонував вийти заміж. Без квітів, каблучок і серенад. Сказав, що хоче вже познайомитися з моїми батьками і просити в них моєї руки. Я нічого не відповіла, але з того моменту ми почали планувати весілля. У вересні святкуватимемо 9 років нашій сім'ї.

Роман: Дивовижним є те, що до моменту, коли ми вирішили одружитися, тобто я вирішив, у нас із Олею було тільки три побачення впродовж одного тижня. Приводом запросити її до себе був концерт, який я вів. Отже, це сталося 1 липня. З тих пір для нас ця дата щорічно є святковою, і ми завжди намагаємося її якось по-особливому відзначити.

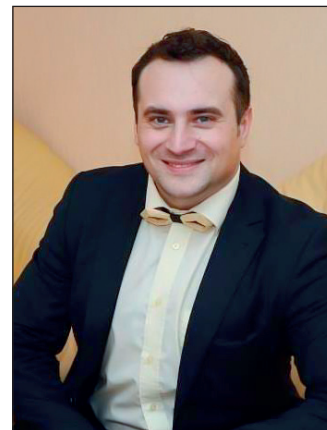

Родина Бойчуків

– Творчі шлюби часто не витримують енергетики відразу двох особистостей. А як у Вас? Маєте свій рецепт щастя?

Оля: Рецепт простий – любов. А ще мудрість, довіра і відповідальність, без цього неможливі добрі стосунки. А з енергетикою цікаво виходить. Ми – як маятники, але коливання у нас перехресні. Коли хтось на вершині – інший задовольняється дном і тихо робить свою справу. Щось схоже в плані накопичених емоцій. Сварки, конфлікти та образи у нашій сім'ї взагалі відсутні. Тому діти, мабуть, не до кінця вмюють вирішувати конфлікти у своєму середовищі, бо не бачать моделі між батьками.

Роман: Те, що стало однією з причин нашої близькості, аж ніяк не може негативно впливати на наші стосунки. Я кажу про творчість. Любов до писемності – це почуття рівносильне людській любові, принай-

Роман Бойчук

мні для нас. А любові забагато не буває. Ми надихаємо одне одного, ми підтримуємо одне одного, ми просто творимо разом: поезію, прозу, сім'ю. А це і є рецептом нашого щастя.

– На професію чи все ж таки творчість більше витрачаєте часу? А як діти: їм вистачає батьківської уваги зайнятих, ініціативних тата й мами?

Оля: Як не прикро мені це казати, але я досі домогосподарка, роботи нема. Тому різні щоденні сімейні обов'язки виконую я. Мій фах – політолог-міжнародник – у маленькому місті не знаходить реалізації. А взагалі, мабуть, ще не час, якщо мислити філософськи.

Мені дуже цікаво буде почути відповідь дітей через кілька років на схоже запитання: «Чи задоволені ви були тим, що батьки займалися творчістю і на всі заходи брали вас із собою?» Зараз вони просто знають, що ми – письменники, активні

Ольга Бойчук

та ідейні батьки. Уваги їм вистачає. Наш спосіб життя прищеплює їм важливі цінності.

Роман: Мені ж доводиться поєднувати... Часто запитують: «Як тобі вдається одночасно бути юристом і письменником?» Насправді це два різні втілення моєї особистості, і вони не заважають одне одному. Юриспруденція – хліб для мене та моєї сім'ї, творчість – друге повітря, без якого не дихається у звичному середовищі. А ще письменницька діяльність – це завжди спосіб самовираження.

Діти – як вірші. В них потрібно вкладати душу, виховувати, навчати, оберігати від будь-якого лиха і відпускати... Головне – допомогти їм стати людьми, а свій шлях у житті вони оберуть самі. Дітям потрібно насамперед довіряти, і тоді вони довіряться довірі.

– Як часто читаєте власну поезію вдома? Чи прислухаєтеся до думки одне одного?

Оля: Так уже склалося, що ми одне для одного перші слухачі і перші критики. Власну поезію читаємо тільки тоді, коли написалося щось новеньке і є потреба бути почутим. Схвальних відгуків, звичайно, ми почути не можемо, бо, чесно кажучи, не любимо поезію одне одного.

Романові вірші для мене – завжди ліричні, одноманітні і схожі між собою. Мої ж чоловік не сприймає через надмірну глибину, складність у розумінні та завжди різний ритм. Зате любить мою прозу, а я люблю, коли він просто розмовляє.

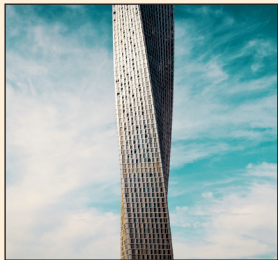
Роман: Так і є. Олину поезію можна щоразу читати по-різному: під іншим кутом чи ракурсом. Тим вона і сильна, бо глибинна і якісна. Моя ж поезія більше пісенна. Чимало колег по перу мені не раз казали, що у моїх віршах відчувається мелодика.

І сьогодні я не просто поет, а поет-пісняр, бо, окрім дебютної збірки інтимної лірики «Шал у стані ейфорії», в доробку маю спільний із карпатським композитором Михайлом Герцом пісенник «Спини цю мить». Ми різні й однакові: різні в творчості, однакові – в любові до неї. Цим і сильні, і щасливі, і натхненні. Натхненні до життя і впливу на нього вічним та прекрасним.

редактор
Леся САМІЛЕНКО

МИСТЕЦТВО

■ ДИСКОТЕРЦІЯ. 29 СЕРПНЯ – 4 ВЕРЕСНЯ

SAFHAVEN / TIDES FROM NEBULA

Оцінка «КіЖ»: ★★★★★

Есенція: захоплюючі припливи.

Найліпший пост-рок-колектив Польщі не просто здивував – шокував. І тут, переконаний, специфіка

не стільки в тому, що маємо «приємно-мелодійний інструментальний матеріал із вагомою присутністю електроніки та загальним солодкуватим присмаком». Адже «приємно-мелодійного інструментального матеріалу» сьогодні – хоч завалися, тим паче – із «загальним солодкуватим присмаком». Зате значно сутужніше з композиціями, до котрих є потреба повертатися перед сном і вранці, після роботи й до неї, в хорошому настрої та не дуже; з «контентом», де вирують енергія, ніжність, дружна «стіна звуку»; врешті-решт, із дивовижною фоноією, кожен «інгредієнт» якої несвіжий настільки, що про це навіть кумедно говорити, втім, авторське прочитання й умілий синтез перетворили пережовану котлету на смачний шніцель... Резюме: один із символів середини року.

GUIDANCE / RUSSIAN CIRCLES

Оцінка «КіЖ»: ★★★

Есенція: художня посуха.

Все йде до того, що наступний компакт оцієї банди я не тільки не рецензувати-

му – зігнурую... Ну, погодьтеся: тут уже навіть не пісна пост-металкаша без шматочків м'яса, тут оту кашу заварено на нижчому рівні, ніж у чисельних гуртів-клонів, які наприкінці «нульових» уважно всотували ранні LP тріо з Чикаго.

FOREVER WASTED / FOREVER WASTED

Оцінка «КіЖ»: ★★

Есенція: ні туди – ні сюди.

Ех, землячки... Теж показова стагнація – цього разу сладж-металу: від чогось

направду масивного, похмурого, загрозливого, чим названий жанр був іще півтори декади тому, він поступово дійшов до псевдомузики з одноманітними тягучими рифами та суцільним вокальним криком. Не дивно, що ця київська банда припинила функціонування: незрівнянно талановитіші західні колеги беруть творчі відпустки, позаяк неспроможні перезапустити застарілу естетику, то що вже казати про вітчизняні простори, інфіковані невеличким (судячи з усього) епігонством.

Система оцінювання і примітка: ★★★★★ – рязоче, ★★★★★1/2 – чудово, ★★★★★ – сильно, ★★★★★1/2 – пристойно, ★★★★★ – непереконливо, ★★★★★1/2 – посередньо, ★★ – слабо, ★1/2 – погано, ★ – жахливо; перед похилою ризкою – назва релізу, за нею – виконавець.

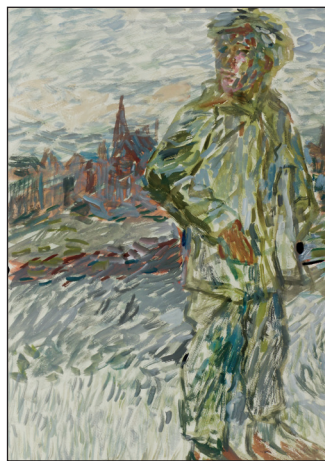
Володимир БАНЯС

Повернення лондонського киянина

Катерина ТАРЧЕВСЬКА

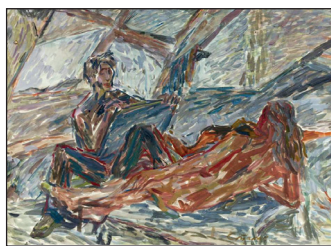
В історії українського мистецтва досі є чимало забутих або несправедливо замовчених імен визначних митців. І щоразу їхнє повернення у культурний контекст стає справжньою подією.

Експозиція «Лондон-Київ» у галереї «Арт-14», створена спільно з Музеєм історії Києва

ниця Ірина Вишеславська-Макарова, за ініціативи якої були записані оповідання-спогади Шульдиженка, та мистецтвознавець Гліб Вишеславський, дослідник творчості митця.

Життєвий шлях Олександра Шульдиженка міг би стати сюжетом для захоплюючого роману. У довоєнні роки він навчався у Київській художній школі. Під час Другої світової війни був мобілізований до Червоної армії, потрапив у полон, втік, знову був схоплений і відправлений на примусові роботи до Німеччини; перебував у таборах, знову тікав і зрештою опинився з товаришами-втікачами аж в Італійських Альпах. Там він приєднався до Польського

та Інститутом проблем сучасного мистецтва, презентує неординарні твори Олександра Стахова-Шульдиженка (1922–1988) – художника з унікальною творчою долею, мистецтво якого тривалий час було невідоме широкому загалу.

На виставці, крім графічних серій, фотографій монументальних творів і архівних фотоматеріалів, представлено художні об'єкти київської

художниці Алли Жмайло, виконані за мотивами творів і паперової пластики Стахова-Шульдиженка. Значний внесок у повернення імені художника до кола української культури зробили худож-

деться, одним із місць роботи, наприклад, була антикварна крамниця. Якось узяв участь у конкурсі живопису, отримав нагороду і стипендію для навчання, тож йому вдалося вступити до Лондонської школи мистецтв.

Саме там почав формуватися унікальний стиль Шульдиженка, навіяний тогочасними британськими мистецькими тенденціями. І там він почав використовувати як творчий псевдонім прізвище Стахов, яке запозичив із чужих документів під час перебування у польській армії. Паралельно він вивчав філософію в університеті, брав участь у виставках, інколи навіть вдавалося, попри злиденне студентське життя, з'їздити на континент на пленери.

ни, інтер'єри, в'їзди до міст – не зраджуючи своєму стилю.

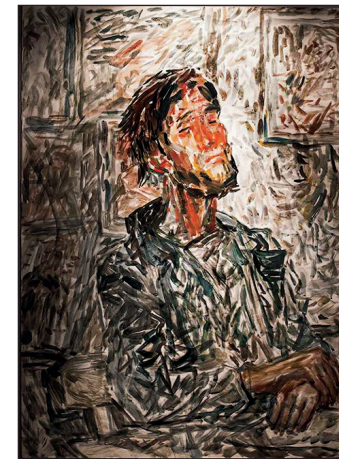
Цікаво, що у цій діяльності виготовляти попередні макети йому допомагала техніка моделювання з паперу – вміння, яке він здобув, навчаючись у Лондоні, та яке було невідоме тут. Крім того, художник створив тисячі графічних творів (гуашшю та в змішаній техніці), на яких оживали сцени з його минулого лондонського життя – виконані з пам'яті (на жаль, ранні роботи митця майже всі залишилися в Лондоні), портрети знайомих, серії під умовними назвами «Пляж» і «Цирк». Також він видав дві книжки для дітей із викрійками паперових масок, а от рукопис із його роздумами про мистецтво був опублікований тільки у 2015 році.

Із невідомих достеменно причин Шульдиженко вирішив у 1954 році повернутися додому, до Києва. І тут він опинився у досить складному становищі. З одного боку, постійні підозри владних структур – як до військово-полоненого і репатріанта, через що йому не дали вступити до Спілки художників. З іншого боку, за суттю він був представником андеграунду, але його творчість значно відрізнялася за стилем і тематикою від художників-шістдесятників...

Його знання сучасних мистецьких тенденцій, широкий діапазон візнь не могли повною мірою реалізуватися у той час. Шульдиженко працював як художник-монументаліст на Київському комбінаті монументально-декоративного мистецтва, оформлював вітри-

За життя Стахов-Шульдиженко не дочекався можливості провести персональну виставку. Поточна експозиція виправляє цю несправедливість і наочно доводить, що творчий спадок справжнього митця – безсмертний.

Головний редактор
газети «Культура і життя»
Євген БУКЕТ

сторінки історії

■ ДО 100-РІЧЧЯ БОІВ ЗА ГОРУ ЛИСОНЮ

Після більш як столітньої перерви українське військо відродилося під час Першої світової війни. Цього разу – як невелике об'єднання у складі австрійської армії – легіон УСС. Із 28 тисяч добровольців австрійська влада обрала для служби лише 2,5 тисячі. Легіонерів поділили на два курені (батальйони) та один напівкурень. Курені ділилися на сотні (роты) по 220 осіб. До складу сотні входили чотири чоти (взводи). Чота складалася з чотирьох роїв (відділень), а один рій налічував 10–15 стрільців.

Бої за гору Лисоню – запеклі бої між російською армією з одного боку та полком Українських січових стрільців і австро-угорськими бойовими загонами – з іншого, що відбулись у серпні-вересні 1916 року. У ході битви полк УСС втратив більшість складу, проте виконав своє завдання – зупинив наступ російських військ на Бережани, завдавши їм важких втрат.

Українські Герої – Січові стрільці – неодноразово рятували безнадійні ситуації, в які потрапляли австро-угорські війська. Так було 3 вересня 1916 року, коли вони відбили натиск московського ворога на Лисоні. Своїми молодими грудьми й життями Січові стрільці поставили перед переважальними силами противника нездоланий заслін.

Окрім бойової звитяги, стрільці й повстанці залишили величезний пласт культурної спадщини – музичної, художньої, літературної. Лисоня – це одночасно триумф і Голгофа для Січових стрільців, величний доказ незламності українського духу. Для нашого покоління Лисоня стала П'ємонтою національного відродження. Саме тут 30 серпня 1989 року вперше на Тернопільщині було піднято синьо-жовтий прапор. У 1990 році громада знову відновила на пам'ятній горі стрілецьку могилу.

До 100-річчя боїв на горі Лисоні вийшов № 7 журналу «Пам'ятки України: історія та культура» – з ретроспективою мілітарної історії України. Проекти «Воїн», «Львівський Лицар», «Небесне воїнство», «Конотоп»... Галерея Олега Шупляка. Статті Марії Гелитович, Анни Сенік, Олексія Сокирка, Ігоря Гирича, Федора Тутченка, Володимира Парація, Миколи Проціва.

А 2–8 вересня 2016 року на державному рівні буде відзначено 100-річчя з часу боїв на горі Лисоні та відкрито перший Меморіальний комплекс Українських січових стрільців.

Сергій ЛЮШНЯК

Старший науковий співробітник Бережанського краєзнавчого музею Сергій Люшняк відтворює перебіг боїв легіону Українських січових стрільців 100 років тому – на славній горі Лисоні, поблизу містечка Бережани.

Під час Першої світової війни, в далекому 1916 році, поблизу галицького містечка Бережани (тепер Тернопільщина), на горі Лисоні відбувались запеклі бої. Союзні війська (німецькі, австрійські, турецькі, угорські полки, легіон УСС – Українських січових стрільців) тіснила царська російська армія, стрімко розвиваючи успіх Луцького прориву (названого потім Брусилівським).

На початку червня 7-а російська армія здійснила прорив (Язловецька операція), атакувавши позиції Південної австро-німецької армії генерала фон Ботмера вздовж річки Стрипи. 55-та дивізія генерала Фляйшмана поспіхом відступила в напрямку Бережан.

Відійшов до Бережан і закріпився в районі гори Лисоні (висота 399 метрів) і полк Українських січових стрільців на чолі з командантом Антоном Вариводою, підполковником австрійської армії. У складі полку тоді налічувалось 1650 стрільців та 47 старшин. Українським воякам поставили завдання захищати село Потутори та шлях із Підгайців на Бережани.

Лише наприкінці липня контрудар 48-ї німецької дивізії дещо стримав царське військо, але його 11-а армія невдовзі відновила наступ і захопила село Літятин, відтинку залізничної колії Козова-Бережани та село Жовнівку. Успішно форсувавши річку Ценівку, росіяни вже 11 серпня закріпилися неподалік головної плацдарму союзних військ на горі Лисоні. Противник розпочав підготовку до захоплення містечка Бережани.

Наступного дня відбулися перші зіткнення. Російські час-

На підступах до Бережан

тини 113-ї елітної піхотної дивізії, що складалася з чотирьох територіальних українських полків (449-го Харківського, 450-го Зміївського, 451-го Пирятинського та 452-го Кролевецького), атакували дві сотні

першого куреня УСС. Січові стрільці відступили. І хоча дві інші сотні сформували другу лінію оборони й ліквідували загрозу подальшого наступу, це не перешкодило австрійському командуванню звинуватити українських бійців у зраді. Їх відправили в село Потутори на реорганізацію, а командувач Антін Варивода подав у відставку.

Позиційні зіткнення ворожих сил тривали майже два тижні. 31 серпня російська армія розгорнула наступ, щоб захопити Бережани. Австро-угорські частини, у складі яких були й УСС, зупинили ворога на Лисоні, але через три дні

росіяни прорвали оборону. Одна сотня 1-го куреня УСС атакувала ворога, та невдало. Більшість стрільців та їхній командир Роман Сушко потрапили в російський полон. Тоді інші сотні УСС під командуванням Андрія Мельника та Василя Кучабського вступили на Лисоні в бій і зупинили наступ ворога. Четверта сотня В'ячеслава Будзиновського була розгромлена. Під час бою, який тривав майже весь день, полягли десятки старшин та стрільців. Росіяни майже оточили Бережани.

У цей час вступив у бій другий курінь УСС. Царським воякам вдалося закріпитися на Лисоні і створити передумови для контрнаступу 4 вересня. До вечора, при підтримці важкої артилерії, вдалося відбити всі позиції.

У триденних боях українські воїни проявили неабияку мужність. «Ми були на французьким фронті, – казали німецькі офіцери. – Там були дуже запеклі бої, не менші від цих, але там ми йшли муж проти мужа, а тут б'ються чорти проти чортів...» Після бою на Лисоні фронт завмер. Сотні УСС знову перейшли в запас дивізії, до села Посухова.

Ще одну спробу прорвати австрійський фронт російські війська зробили 16 вересня на позиціях турецької дивізії (височина Дикі Лани поблизу Посухова). Захопивши у штиковому бою турецькі окопи Анатолійської дивізії, росіяни вдарили у фланг і тил полку

УСС. Січові стрільці хоробро відбили атаку.

Військові події досягли апогею в останні дні вересня 1916-го. 29 числа розпочався третій, найбільш масований наступ росіяни у районі Лисоні. Бої тривали безперервно майже три доби.

Упродовж перших двох днів російська артилерія вела ураганний обстріл австрійських коаліційних військ на Лисоні та в околицях села Потутори.

У другій половині дня 30 вересня російська піхота розпочала наступальну операцію на висоті 327 метрів. Росіяни розбили угорський полк і зайняли його позиції, створивши плацдарм для наступу.

Далі військові частини ворога вийшли в долину річки Золота Липа в напрямку Посухова і, використовуючи зайняті 16 вересня позиції, оточили полк Українських січових стрільців у Потуторах.

Ціною великих втрат загонам УСС під проводом чотого Григорія Труха вдалося прорвати кільце оточення і, перейшовши річку Золота Липа, вийти до Бережан.

Героїчна оборона полком УСС села Потутори зв'язала на довгий час переважну більшість бойових сил ворога. Союзники встигли за той час підтягнути війська й остаточно спинити наступ армії царської Росії наступного дня.

Так закінчилися осінні криваві стрілецькі бої під Бережанами. ►

інформуємо

ОГОЛОШЕННЯ щодо добору кандидатур від громадських організацій у сфері культури для включення до складу конкурсної комісії з проведення конкурсного добору на посаду генерального директора державного підприємства «Національний одеський філармонійний оркестр»

29.08.2016

Відповідно до Закону України «Про культуру» Міністерство культури України своїм наказом від 29.08.2016 № 729 оголосило конкурс на посаду генерального директора державного підприємства «Національний філармонійний оркестр України» (далі – заклад культури).

Керуючись частинами 3, 6 та 7 статті 213 Закону України «Про культуру» Міністерство культури України розпочинає прийом пропозицій від громадських організацій у сфері культури відповідного функціонального спрямування щодо кандидатур для включення до складу конкурсної комісії з проведення конкурсного добору на посаду генерального директора державного підприємства «Національний філармонійний оркестр України» (далі – конкурсна комісія).

Членом конкурсної комісії не може бути особа, яка:

- за рішенням суду визнана недієздатною або її дієздатність обмежена;
- має судимість за вчинення злочину, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку, або на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення корупційного правопорушення;
- є близькою особою або членом сім'ї учасника конкурсу чи органу управління;
- є членом трудового колективу закладу культури, на посаду керівника якого проводиться конкурс.

Відбір кандидатур для включення до складу конкурсної комісії від громадських організацій здійснюється шляхом жеребкування.

Для участі у жеребкуванні громадська організація подає до Міністерства культури України (вул. І. Франка, 19, м. Київ, 01601, Управління сценічного і візуального мистецтва) до 14 вересня 2016 року:

- лист у довільній формі, підписаний керівником громадської організації, із зазначенням трьох кандидатур, які рекомендуються для включення до складу конкурсної комісії;
- заяву та анкету, за формами, що додаються.

Подані пропозиції розглядаються протягом 15-16 вересня 2016 року.

Жеребкування буде проведено в приміщенні Міністерства культури України (вул. Івана Франка, 19, м. Київ, каб. 222) 19 вересня 2016 року.

Телефон для довідок: (044) 234-79-11, відповідальна особа – Скриник Марина Анатоліївна, адреса електронної пошти: skrynuk@mincult.gov.ua.

З текстом Положення про формування складу та організацію роботи конкурсної комісії з проведення конкурсного добору на посаду керівника державного закладу культури, що належить до сфери управління Міністерства культури України, затвердженого наказом Міністерства культури України від 31 травня 2016 року № 380, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 червня 2016 року за № 809/28939, можна ознайомитись за наступним посиланням http://195.78.68.75/mcu/control/uk/publish/article?art_id=245109087&cat_id=244950594.

ОГОЛОШЕННЯ про проведення конкурсного добору на посаду генерального директора державного підприємства «Національний одеський філармонійний оркестр»

29.08.2016

Міністерство культури України, відповідно до Закону України «Про культуру», оголошує конкурс на посаду генерального директора державного підприємства «Національний одеський філармонійний оркестр» (далі – заклад культури) (вул. Буніна, 15, м. Одеса, 65026).

1. Строк приймання документів на участь у конкурсі.

Документи на участь у конкурсі приймаються з 29 серпня до 27 вересня 2016 року.

2. Початок формування конкурсної комісії.

Міністерство культури України (далі – орган управління) розпочинає формування конкурсної комісії з проведення конкурсного добору на посаду генерального директора державного підприємства «Національний одеський філармонійний оркестр» (далі – конкурсна комісія) з 29 серпня 2016 року.

3. Умови проведення конкурсу.

Обов'язковою умовою проведення конкурсного добору є його відкритість.

Представники засобів масової інформації та громадськості мають право бути присутніми на засіданнях конкурсної комісії під час проведення співбесіди з кандидатами, під час якої публічно презентуються запропоновані проекти програм розвитку закладу культури на один і п'ять років.

До участі у конкурсі не допускаються особи, які:

– визнані в установленому порядку недієздатними або їх дієздатність обмежена;

– мають судимість за вчинення злочину, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку, або на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення корупційного правопорушення;

– є близькими особами або членами сім'ї керівників органу управління.

Особа, яка бере участь у конкурсі, подає такі документи:

– заява про участь у конкурсі з наданням згоди на обробку персональних даних відповідно до Закону України «Про захист персональних даних»;

– автобіографія, що містить прізвище, ім'я та по батькові, число, місяць, рік і місце народження, інформацію про громадянство, відомості про освіту, трудову діяльність, посаду (заняття), місце роботи, громадянську роботу (у тому числі на виборних посадах), контактний номер телефону та адресу електронної пошти чи іншого засобу зв'язку, відомості про наявність чи відсутність судимості;

– копія документа, що посвідчує особу, копії документів про вищу освіту;

– два рекомендаційні листи довільної форми;

– мотиваційний лист довільної форми.

Зазначені документи надсилаються на пошту та електронну адресу органу управління: вул. І. Франка, 19, м. Київ, 01601, Управління сценічного і візуального мистецтва Міністерства культури України, контактний телефон: (044) 234-79-11, Скриник Марина Анатоліївна, електронна адреса: skrynuk@mincult.gov.ua.

Особа може подати інші документи на свій розсуд, які мо-

жуть засвідчити його професійні чи моральні якості.

Відповідальність за достовірність поданої інформації несе особа, яка подає документи.

Під час другого засідання конкурсної комісії кандидат публічно презентує проекти програм розвитку закладу культури на один і п'ять років.

Проект програми розвитку закладу культури на один рік має містити*

- загальні положення;
- аналіз поточного стану діяльності закладу культури з визначенням нагальних проблем, на розв'язання яких направлена програма;
- мета та першочергові завдання програми;
- детальний план розвитку закладу культури на один рік, в т. ч. пропозиції щодо виконання закладом культури результативних показників фінансово-господарської діяльності та їх поліпшення у порівнянні з попереднім роком;
- фінансове забезпечення програми;
- очікувані результати виконання програми.

Проект програми розвитку закладу культури на п'ять років має містити*

- загальні положення;
- аналіз поточного стану діяльності закладу культури, визначення проблем, на розв'язання яких направлена програма;
- визначення мети та завдань програми;
- фінансове забезпечення програми, в т.ч. пропозиції щодо залучення інвестицій для розвитку закладу культури та щодо очікуваної динаміки поліпшення результативних показників фінансово-господарської діяльності закладу культури тощо;
- обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, з аналізом можливих ризиків, з

визначенням обсягів та джерел фінансування; строки та етапи виконання програми;

– перспективи розвитку закладу культури, підвищення його конкурентоспроможності;

– очікувані результати виконання програми.

Також проект програми розвитку закладу культури на п'ять років може містити:

- план реформування закладу культури;
- шляхи інтеграції закладу культури в світовий культурний простір;
- додатки.

* На розсуд кандидата розділи програм розвитку закладу культури можуть змінюватися або доповнюватися.

4. Строки проведення конкурсу.

Конкурсний добір починається 29 серпня 2016 року та закінчується не пізніше 28 жовтня 2016 року.

5. Вимоги до кандидатів для участі у конкурсі.

- Кваліфікаційні вимоги:
- вища освіта;
 - стаж роботи у сфері культури не менше трьох років;
 - володіння державною мовою;
 - досвід роботи на керівних посадах в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах, організаціях усіх форм власності не менше трьох років;
 - здатність за своїми діловими і моральними якостями, освітнім і професійним рівнем виконувати відповідні посадові обов'язки.

З інформацією, що стосується умов праці, відомості про матеріально-технічну базу закладу культури, фінансову звітність за попередній бюджетний період закладу культури можна ознайомитись на офіційному веб-сайті Міністерства культури.

► «ЯК З БЕРЕЖАН ДО КАДРИ»

Після бою в Потуторах у складі колишнього полку Січових стрільців залишилося 16 старшин і 150 стрільців. Загибло майже 700 бійців (за іншими даними – понад 1000). Решта воїнів полку, серед яких багато поранених, потрапила в російський полон. Серед них був майбутній очільник ОУН, сотник Андрій Мельник, старшини Василь Кучабський, Роман Сушко, Микола Загаєвич, Михайло Матчак.

Вціліла лише технічна сотня, що під час бою працювала в Посухові. Її залишили в полі, а залишки полку в жовтні 1916 року спрямували до вишколу. Він стояв тоді в Розвадові, коло Миколаєва, над Дністром,

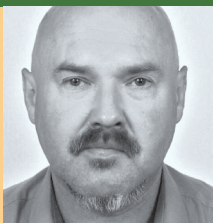

і сусідував із кошем УСС у Пісочній. Саме під час переїзду УСС січовий стрілець Роман Купчинський, який народився в селі Розгадові (тепер Бережанського району), написав пісню «Як з Бережан до кадри».

СПОГАД КОЛИШНЬОГО СТАРШИН ЦАРСЬКОЇ АРМІЇ З 1916 РОКУ

«Згадуючи події, що вже мають майже 48-річну історичну перспективу, згадуючи пошану до нас лише за те, що ми билися під Буркановом і Лисонею, і за це до нас зверталися як до "лицарів Бурканова і Лисоні", хоч ми не здобули ні Бурканова, ні тим паче Лисоні, мені приходиться на думку, як треба возвеличити тих, що боронили і Бурканів, і Лисоню – й "не віддали"!

Тоді я знав, що за бої під Лисонею ми заплатили 15000 убитих і поранених, і нічого не здобули» (Іван Калинович).

редактор
Сергій БАХІН

ПІСЛЯМОВА

■ КРАЇНА БУЙВОЛІВ – УКРАЇНА

Останнім часом в Україні виникає чимало просвітницьких проєктів, що популяризують нашу країну серед співвітчизників. Черговий із них – під назвою *Ukrainer* – заснувала трійка медійників, що вирішили об'їхати всі регіони нашої держави, а за результатами подорожей створити цикл відеофільмів і низку розповідей для електронних ЗМІ та соціальних мереж.

Богдан Логвиненко (автор проєкту), Тарас Ковальчук (фотограф) і Дмитро Охрименко (відеограф) розпочали свою ініціативу із Закарпаття. І не випадково, адже, за словами Тараса, це дуже незвичний край і, мабуть, найменш пізнаний для решти України. Протягом близько трьох літніх місяців хлопці мандрували Закарпатською областю,

зустрічалися з цікавими людьми, заїжджаючи на своєму позашляховику у найдаальші і найбезлюдніші місця для збору матеріалу. Результатом цих поїздок стало кілька вже створених відеофільмів і ролик, але «картинки» набиралося достатньо, тож можна зробити ще не одну стрічку.

В одному з фільмів ідеться про художника Йосипа Бартоша, що повернув життя старому замку Сент-Міклош у Чинадієвому. Тепер це відомий художній центр на Закарпатті, куди мало не щодня приїжджають туристи. Інша стрічка розповідає про сироварню, що успішно прижилася у Хустському районі: тут працюють за швейцарською технологією. У ще одній картині головний герой – німець Мішель Якобі – розводить на карпатських полонинах досить екзотичних як для українських земель тварин – буйволів.

Наприкінці літа у хлопців новий тур – на Приазов'я. Зокрема, до знаменитого заповідника «Асканія-Нова». У середині вересня зроблять перерву, аби з'їздити на Львівський форум книговидавців, після чого повернуться на узбережжя.

Усю Україну творча група умовно розбила на 14 регіонів – за історичною ознакою: Закарпаття, Карпати, Поділля, Полісся... Загалом, проєкт планують реалізовувати щонайменше півтора року – із зимовою перервою. Адже у цей час незручно їздити, та й життя певною мірою замирає.

Сергій БАХІН

The Herbaliser дали джазу

Сергій БАХІН

Культурна британська група The Herbaliser завітала до Києва. В рамках святкування свого 20-ліття музиканти дали у столиці єдиний концерт.

Місцем проведення обрали «Мистецький Арсенал». Але не у приміщенні, а на території комплексу – на вулиці, поряд із невеличкими пагорбами. Мабуть, уперше на цій території відбувся концерт із досить потужним музичним звучанням. Грали десь до півночі. Звуки музики було чути в радіусі кількох кілометрів навколо «Мистецького Арсеналу».

Втім, навряд чи мешканці району могли серйозно скаргитися на шум. Адже британська музика грали не гучний хард-рок чи хеві-метал, а значно спокійніший джаз. Щоправда, не просто джаз, а джаз осучаснений. Найближче до цієї музики підходить означення «електронний джаз». Хоча в анотаціях стиль групи визначається як джаз-фанк, пронизаний хіп-хопом.

Концерт на майданчику просто неба Arsenal Open Air відбувся 23 серпня, напередодні Свята Незалежності. Тож фанатам гурту на роботу можна було не квапитися, а самі музиканти також не поспішали вийти на сцену. На розігріві були три вітчизняні групи і кілька ді-джеїв: New Brain Trio, Atomic Simao, The Cancel, DJ Blush та DJ Mavr. Розпочався захід близько сьомої вечора, майданчик для глядачів розбили на дві зони: «Фан», куди квитки коштували 400 гривень, та VIP – за 700–800 гривень. Українських музи-

кантів обирали за близькістю музики до хедлайнера, тож глядачі уважно слухали і своїх. Попри вечірню спеку і вологість, на Arsenal Open Air прийшло кілька тисяч симпатиків британського колективу.

Англійські гості вийшли на сцену після о пів на одинадцять вечора, розігріта публіка впізнала своїх кумирів із перших акордів. Тож «заводити» їх підняттям рук було дуже легко. Кілька сотень найвідданіших фанатів підтягнулися ближче до сцени і затято відгукувалися на всі композиції

команди. Кому не вистачало місця біля сцени, окупували найближчі пагорби, розсівшись та розклавшись на траві. Джазмени виконали близько двох десятків своїх творів. Команда складалася з семи осіб, не вистачало хіба що вокалістів. Втім, і без останніх відчувалася їхня висока професійність.

Це був перший живий виступ The Herbaliser у Києві, попри його двадцятирічну історію. Команда отримала міжнародне визнання ще наприкінці 90-х років минулого століття;

додала популярності колективу і композиція, що прозвучала у фільмі культового британського режисера Гая Річі «Великий куш» (2000 рік) – в епізоді, де один із персонажів усе ніяк не може дострелити російського гангстера.

За двадцятилітнє існування групи виконавці випустили 9 повноцінних альбомів і дві компіляції. Розпочавши свій творчий шлях з андеграунду, музиканти сформували потужний джазовий гурт, що став своєрідним гуру у своєму колі.

Газета «Культура і життя»

№ 36 (4711), 2 вересня 2016 р.

 Виходить із 7 жовтня 1923 року
 Свідоцтво про реєстрацію
 КВ № 1026 від 26.10.94 р.

Засновники

Міністерство культури України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети

Головний редактор

Євген БУКЕТ

Адреса редакції

 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
 Тел.: +38 (044) 498-23-62
 cultandlife@gmail.com

Видавець

Національне газетно-журнальне видавництво

Генеральний директор

Андрій ШЕКУН

Видавнича рада

Андрій КУРКОВ (голова), Анатолій СЕРИКОВ (заступник голови), Андрій ВАСЮК (секретар ради), Олег ВЕРГЕЛІС, Богдан ГАЛАЙКО, Віктор фон ЕРЦЕН-ГЛЕРОН, Юрій ЗУБКО, Ростислав КАРАНДЄЄВ, Олексій КОНОНЕНКО, Наталія МУСІЄНКО, Юрій ПЕРОГАНІЧ, Андрій ШЕКУН

Адреса видавництва

 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
 Тел.: +38 (044) 498-23-65

Дизайн та верстка

Сергій ЗАДВОРНИЙ

 Поліграфічний комбінат
 ТОВ «Типографія "Від "А" до "Я"»
 м. Київ, вул. Колекторна, 38/40
 Тел.: (044) 563-18-04, 562-28-51
Розповсюдження і реклама
 Тел.: +38 (044) 498-23-64;
 +38 (097) 111-17-56

 Редакція не публікує колективні листи та звернення
 Публікуючи проблемні матеріали, редакція, окрім спеціально обумовлених випадків, подає лише авторський погляд.

Передрук і відтворення текстових та ілюстративних матеріалів «Культури і життя» – тільки з письмового дозволу редакції.

© «Культура і життя», 2016

ПЕРЕДПЛАТА НА ГАЗЕТУ ТРИВАЄ

Передплатна ціна на 2016 р.:
 1 місяць – 19,22 грн; півріччя – 115,32 грн
У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.
Передплатний індекс 60969

 Медіа-портал «Культура»: <http://cultua.media>

Наклад 5 000

 Ціна
 договірна
